

Európska
komisia

Transatlantické obchodné a investičné partnerstvo (TTIP)

Na ceste k dohode o obchode medzi
EÚ a USA

Pohľad na TTIP znútra

Prehľad a sprievodca
jednotlivými kapitolami
v zrozumiteľnom jazyku

Obchod

Obrázok na obálke ©blvsone Fotolia.com

Luxemburg: Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2015.

Print	ISBN 978-92-79-46375-4	doi:10.2781/612357	NG-01-15-085-SK-C
PDF	ISBN 978-92-79-46342-6	doi:10.2781/14154	NG-01-15-085-SK-N

© Európska únia, 2015
Rozmnožovanie je povolené len so súhlasom autora.

Printed in Belgium

**Transatlantické obchodné
a investičné partnerstvo (TTIP)**

Na ceste k dohode o obchode
medzi EÚ a USA

Pohľad na TTIP znútra

Prehľad a sprievodca
jednotlivými kapitolami
v zrozumiteľnom jazyku

Obsah

Predslov	5
Viac informácií o TTIP	6
Obsah TTIP – prehľad	8
Obsah dohody o TTIP – jednotlivé kapitoly	10
Prístup na trh	11
1.1. Obchod s tovarom a clá v dohode o TTIP	12
1.2. Služby v dohode o TTIP	13
1.3. Verejné obstarávanie v dohode o TTIP	15
1.4. Pravidlá pôvodu v dohode o TTIP	16
Regulačná spolupráca	17
2.1. Regulačná spolupráca v dohode o TTIP	18
2.2. Technické prekážky obchodu (TBT) v dohode o TTIP	19
2.3. Bezpečnosť potravín a zdravie zvierat a rastlín v dohode o TTIP	21
2.4. Chemické látky v dohode o TTIP	22
2.5. Kozmetika v dohode o TTIP	23
2.6. Strojárske a elektrotechnické výrobky v dohode o TTIP	25
2.7. Informačné a komunikačné technológie (IKT) v dohode o TTIP	26
2.8. Zdravotnícke pomôcky v dohode o TTIP	27
2.9. Pesticídy v dohode o TTIP	29
2.10. Farmaceutické výrobky v dohode o TTIP	31
2.11. Textilie v dohode o TTIP	33
2.12. Vozidlá v dohode o TTIP	33
Pravidlá	35
3.1. Udržateľný rozvoj v rámci TTIP	36
3.2. Energie a suroviny v dohode o TTIP	37
3.3. Clá a uľahčenie obchodu v dohode o TTIP	38
3.4. Malé a stredné podniky (MSP) v dohode o TTIP	40
3.5. Ochrana investícií v dohode o TTIP	41
3.6. Mechanizmus urovnávania sporov medzi štátmi (SSSD) v dohode o TTIP	43
3.7. Politika hospodárskej súťaže v dohode o TTIP	44
3.8. Práva duševného vlastníctva a zemepisné označenia v dohode o TTIP	46

Predslov

Dohoda o TTIP je dôležitá – ponúka obrovský potenciál na vytváranie **pracovných miest a rast** a pomáha stanoviť **prísne normy** pre obchod na celom svete.

A ovplyvňuje aj vás. Správne pripraviť túto dohodu znamená rokovať maximálne **transparentne** a otvorene a čo najviac **zapojiť všetky zúčastnené strany**.

Z pozície komisárky EÚ zodpovednej za oblasť obchodu som odhodlaná zabezpečiť, aby **diskusie boli maximálne transparentné**.

Táto brožúra je súčasťou tohto úsilia.

Sú v nej vysvetlené jednotlivé kapitoly TTIP: **Prečo** rokujeme. **Čo** chceme. A **ako** riešime obavy občanov.

To všetko v **zrozumiteľnom jazyku**.

A nezabudnite – na vašom názore záleží.

Navštívte naše stránky a **vyjadrite svoj názor**: <http://ec.europa.eu/trade/policy/in-focus/ttip/have-your-say/>.

Cecilia Malmström
komisárka EÚ pre obchod
marec 2015

Viac informácií o TTIP

EÚ rokuje s USA o dohode týkajúcej sa obchodu a investícií – **Transatlantickom obchodnom a investičnom partnerstve** – alebo TTIP.

Obsah

Prostredníctvom TTIP chceme pomôcť ľuďom a malým aj veľkým podnikom tým, že:

- zabezpečíme **otvorenie amerického trhu** európskym firmám;
- **znižíme administratívnu záťaž**, ktorá spoločnostiam komplikuje vývoz;
- stanovíme **pravidlá, ktoré umožnia jednoduchší a spravodlivejší vývoz, dovoz a investovanie**.

V tomto sprievodcovi nájdete podrobné vysvetlenie obsahu TTIP.

Vplyv TTIP

Nezávislé štúdie a predchádzajúce obchodné dohody EÚ naznačujú, že TTIP by mohlo pomôcť:

- vytvoriť **pracovné miesta a rast**;
- **znižiť ceny** a spotrebiteľom zabezpečiť **väčší výber**.

Zároveň by dohoda mohla EÚ pomôcť:

- **ovplyvňovať** pravidlá svetového obchodu;
- presadzovať naše **hodnoty** na celom svete.

Dohodu o TTIP **však nemôžeme uzavrieť za každú cenu**. Napríklad musíme zabezpečiť, že:

- výrobky dovážané do EÚ spĺňajú naše prísne **normy, ktoré**:
  - chránia **zdravie a bezpečnosť ľudí a životné prostredie**;
  - prinášajú prospech spoločnosti iným spôsobom;
- **vlády EÚ** v plnej miere uplatňujú svoje právo:
  - prijímať pravidlá alebo právne predpisy na **ochranu ľudí** a životného prostredia;
  - zabezpečovať **verejné služby** nezávislým spôsobom.

Postup

V roku 2013 vlády členských štátov EÚ udelili Komisii mandát na rokovanie.

V súčasnosti do rokovaní zapájame okrem vlád aj:

- Európsky **parlament**;
- podniky, odbory, spotrebiteľov, zdravotnícke a iné **záujmové skupiny**;
- **verejnosť**.

Keď dospejeme ku konečnému zneniu dohody, o jej schválení budú rozhodovať **vlády a poslanci Európskeho parlamentu**.

Viac informácií o **dosahu**, ktorý by TTIP mohlo mať, a o **proces**e dosahovania konečnej dohody nájdete na adrese: <http://www.ec.europa.eu/trade>.

Claus Olsen

riaditeľ marketingu a predaja
Pekárne Mette Munk, Dánsko

*„Dúfame, že súčasné rokovania medzi
EÚ a USA pomôžu odstrániť clá, ktoré
platíme pri colných kontrolách v USA.“*

Vyjadrite svoj názor

Naša rokovacia skupina chce počuť vaše názory.

Neváhajte a **kontaktujte nás**.

Napíšte nám alebo zavolajte.

Zavolajte nám: +800 67891011.
Napíšte nám: [http://ec.europa.eu/
trade/trade-policy-and-you/contacts/
online-enquiry/](http://ec.europa.eu/trade/trade-policy-and-you/contacts/online-enquiry/).

Sledujte nás: @EU_TTIP_team.

Alebo **navštívte naše stránky** na adrese:
<http://ec.europa.eu/trade>.

Pošlite pripomienky k našim návrhom

... keď organizujeme verejné konzultácie.

Stretnite sa s členmi rokovacej skupiny
EÚ pre TTIP.

Ak zastupujete osobitnú zájmovú skupinu,
prihláste sa na jedno z jej pravidelných
stretnutí.

Kontaktujte vášho poslanca Európskeho
parlamentu (EP).

Obsah TTIP – prehľad

Dohoda o TTIP má mať **24 kapitol** rozdelených do **3 častí**.

1. časť: Prístup na trh

Táto prvá časť TTIP by fungovala rovnako ako ostatné obchodné dohody EÚ.

To znamená, že by **pomáhala podnikom EÚ** – bez ohľadu na ich veľkosť a predmet podnikania –, aby získali **lepší prístup** na zahraničné trhy mimo Európy.

Na základe TTIP by európske firmy mohli:

- zvýšiť **vývoz** do USA a získať **vládne zákazky**;
- zvýšiť **dovoz** tovarov alebo služieb, ktoré potrebujú, aby mohli vyrábať finálne výrobky;
- ľahšie **určiť**, kedy sa výrobok považuje za „**vyrobený v Európe**“ (alebo v USA);
- jednoduchšie **investovať** v USA.

2. časť: Regulačná spolupráca

Táto časť je **prelomová** z hľadiska obchodnej dohody EÚ.

Naším cieľom je, aby regulačné orgány v Európe a USA **spolupracovali** na oveľa **užšej báze** ako v súčasnosti.

Dôvodom je skutočnosť, že na vývoz svojich tovarov do USA **musia firmy z EÚ splniť pravidlá USA** týkajúce sa noriem.

A často sa stáva, že tieto pravidlá zaistujú **rovnakú úroveň bezpečnosti alebo kvality**, no **líšia sa**, pokiaľ ide o ich:

- **technické detaily**;
- **postupy** kontroly dodržiavania týchto pravidiel zo strany firiem.

Môže to byť **nákladné**, a to najmä v prípade menších firiem.

Spolupráca v oblasti regulácie by mohla znížiť náklady, zároveň by sa však **zachovala** prísna úroveň **ochrany** ľudí a životného prostredia.

3. časť: Pravidlá

V tejto časti chceme zaviesť **nové pravidlá**, ktoré by pomohli všetkým spoločnostiam z EÚ:

- v plnej miere profitovať z TTIP, osobitne v prípade **menších spoločností**;
- získať prístup k **energii a surovinám**, ktoré potrebujú;
- chrániť ich **duševné vlastníctvo** – výskum a nápady, ktoré vedú k vzniku nových výrobkov;
- **investovať** s dôverou a s vedomím určitej ochrany v prípade problémov;
- **šetriť čas** a peniaze na **administratívu** na colnici.

Takisto sa snažíme, aby sa v tejto časti stanovili:

- opatrenia, ktoré do centra TTIP kladú **udržateľný rozvoj**;
- formálny **system**, ktorý zabezpečí, že občianska spoločnosť môže **dohliadať na to, ako dodržiavame svoje slovo**;
- mechanizmus na riešenie **sporov medzi vládami** v EÚ a USA, ktorému všetci dôverujú.

3 časti	1. Prístup na trh	2. Regulačná spolupráca	3. Pravidlá
24 kapitol	 1.1. Clá a colné sadzby	<i>Horizontálna kapitola</i>	
	 1.2. Služby	 2.1. Regulačná súdržnosť	 3.1. Udržateľný rozvoj
	 1.3. Verejné obstarávanie	 2.2. Technické prekážky obchodu (TBT)	 3.3. Clá a uľahčenie obchodu
	 1.4. Pravidlá pôvodu	 2.3. Bezpečnosť potravín a zdravie zvierat a rastlín ⁽¹⁾	 3.4. Malé a stredné podniky (MSP)
	<i>Konkrétne priemyselné odvetvia</i>		 3.5. Ochrana investícií, urovnávanie sporov medzi investorom a štátom (ISDS)
	 2.4. Chemické látky		 3.6. Urovnávanie sporov medzi štátmi (SSDS)
	 2.5. Kozmetika		 3.7. Hospodárska súťaž
	 2.6. Strojárstvo a elektrotechnika		 3.8. Duševné vlastníctvo a zemepisné označenia
	 2.7. Informačné a komunikačné technológie (IKT)		
	 2.8. Zdravotnícke pomôcky		
	 2.9. Pesticídy		
	 2.10. Lieky		
	 2.11. Textilie		
 2.12. Vozidlá			

(1) Oficiálny názov tejto kapitoly je Sanitárne a fytosanitárne otázky.

Obsah dohody o TTIP – jednotlivé kapitoly

Chceme urobiť všetko pre to, aby boli rokovania o TTIP **transparentné**.

Práve preto ideme **ďalej ako kedykoľvek predtým** v rámci rozhovorov o predchádzajúcich obchodných dohodách EÚ a uverejňujeme **texty rokovaní** EÚ ku kapitolám, ktorých návrh je už vypracovaný.

Tieto dokumenty predkladáme našim americkým partnerom počas týždňových kôl osobných rozhovorov. Naše a ich texty tvoria základ našich diskusií.

Existujú dva typy dokumentov:

- **Návrhy znenia dohody** – ide o prvé návrhy právneho textu na témy v rámci dohody o TTIP, ktoré EÚ vypracovala.

Konečné znenie dohody sa bude formulovať na našich rokovaníach o týchto textoch.

- **Pozičné dokumenty** – stanovujú a opisujú prístup EÚ k témam v rámci rokovaní o TTIP.

Nájdete ich na adrese: www.ec.europa.eu/trade.

V ďalšej časti tohto sprievodcu sa pre jednotlivé kapitoly dohody o TTIP vysvetľuje:

- **prečo** rokujeme o tejto téme;
- **čo** chceme zahrnúť do konečnej dohody;
- **najcitlivejšie otázky** alebo obavy, ktoré máme, a čo robíme pre to, aby sme ich v dohode zohľadnili.

TTIP – 1. časť

Prístup na trh

Zabezpečiť lepší prístup na trh USA

Kapitola 1.1.		Clá a colné sadzby	Znížiť alebo odstrániť clá na tovary, ktoré sú predmetom vzájomného vývozu
Kapitola 1.2.		Služby	Uľahčiť predaj služieb v USA
Kapitola 1.3.		Verejné obstarávanie	Umožniť firmám z EÚ účasť na verejných súťažiach v USA
Kapitola 1.4.		Pravidlá pôvodu	Dohodnúť pravidlá, ktoré určujú pôvod výroby

1.1. Obchod s tovarom a clá v dohode o TTIP

Znížiť ceny vyvážaného a dovážaného tovaru medzi EÚ a USA

V tejto kapitole chceme:

- odstrániť clá a ďalšie prekážky obchodu;
- stimulovať ekonomiku a vytvoriť pracovné miesta;
- pomôcť spoločnostiam EÚ k rastu a presadeniu sa v celosvetovom meradle.

Prečo rokujeme o obchode s tovarom a clách?

Clá (alebo aj colné poplatky) predražujú obchodovanie s tovarom.

Pre firmy z EÚ je náročné predávať svoje výrobky v USA, pretože kvôli clám sú drahšie ako tovar vyrobený v USA.

Priemerné colné sadzby medzi EÚ a USA sú vo všeobecnosti nízke a pohybujú sa na úrovni tesne pod 2 %. Táto situácia je však iná, ak sa pozrieme na jednotlivé výrobky:

- viac ako polovica obchodu medzi EÚ a USA nepodlieha clám;
- na väčšinu zvyšných tovarov sa uplatňujú značne odlišné clá. Od 1 % do 3 % na základné tovary, ako sú suroviny, a 30 % na tovar ako oblečenie a obuv;
- niektoré clá sú neúmerne vysoké a v podstate znemožňujú obchod. Napríklad USA uplatňujú clo vo výške:
  - takmer 140 % na niektoré mliečne výrobky,
  - viac ako 130 % na arašidy.

- V niektorých prípadoch sú clá v USA a EÚ odlišné dokonca aj v prípade toho istého výrobku. Napríklad:
  - v prípade automobilov:
    - ▶ clo EÚ na dovoz z USA je 10 %;
    - ▶ clo USA na dovoz z EÚ je len 2,5 %,
  - v prípade železničných vozňov:
    - ▶ USA uvaľuje na dovoz clo 14 %;
    - ▶ EÚ na dovoz z USA iba 1,7 %.

EÚ chce odstrániť tieto clá a ďalšie prekážky obchodu, ako napríklad zdĺhavé administratívne kontroly, ktoré zvyšujú náklady na obchod s tovarom.

Ciele EÚ

Táto kapitola by mala odstrániť takmer všetky clá na obchod medzi EÚ a USA.

Viedlo by to k:

- okamžitým úsporám pre podniky z EÚ;
- vytvoreniu „vedľajších“ účinkov – výhod, ktoré sa netýkajú priamo obchodu, napríklad odstránenie ciel by znížilo náklady na tovar, ktorý vyvážame, čo by zvýšilo predaj, čo by znamenalo viac pracovných miest v podnikoch, aby mohli vyrábať viac, čo by podporilo dopyt ľudí na týchto nových pracovných miestach po iných tovaroch, ktoré vyrábame;
- podpore obchodu s tovarmi medzi EÚ a USA.

Citlivé alebo kontroverzné otázky

Väčšina colných poplatkov zanikne dňom, keď dohoda nadobudne účinnosť, pretože ich odstránenie bude mať len malý negatívny vplyv na európske firmy.

V prípadoch, keď by okamžité odstránenie cieľ mohlo firmám spôsobiť ťažkosti, chceme dohodnúť dlhšie prechodné obdobie, aby sa situácii mohli prispôbiť.

V tých prípadoch, v ktorých by firmy napriek dlhším lehotám na postupné odstránenie cieľ mali naďalej problémy, by sme náš trh otvorili len čiastočne.

1.2. Služby v dohode o TTIP

Pomôcť európskym firmám pôsobiacim v oblasti služieb získať prístup na americký trh

V tejto kapitole chceme:

- zabezpečiť, aby spoločnosti z EÚ mohli pôsobiť v USA za rovnakých podmienok ako americké firmy;
- zachovať právo členských krajín EÚ na prevádzkovanie verejných služieb podľa vlastného uváženia.

Prečo rokujeme o službách?

Pretože sú dôležité. Sú oporou hospodárstva EÚ a USA.

V skutočnosti predstavujú až 60 % hospodárstva a pracovných miest v EÚ, pričom EÚ a USA už dosahujú vzájomne vysokú úroveň vývozu služieb.

Firmy z EÚ však stále čelia prekážkam, keď sa pokúšajú predávať svoje služby na americkom trhu.

Cieľom TTIP je tieto prekážky odstrániť. V rámci partnerstva by sa zaviedli pravidlá, ktoré znižujú alebo celkom odstraňujú platné obmedzenia týkajúce sa podielu, ktorý môže akcionár z EÚ vlastniť v americkej spoločnosti.

Tieto pravidlá by:

- ochraňovali sektory citlivé pre EÚ alebo USA, ako sú verejné služby;

- zachovávali právo vlád:
  - stanovovať normy pre kvalitu a bezpečnosť,
  - regulovať služby iným spôsobom.

Ciele EÚ

V tejto časti dohody chceme pre podniky a odborníkov z EÚ zabezpečiť aspoň tieto prínosy:

- **prístup** – odstrániť prekážky, ktorým čelia podniky z EÚ v niektorých oblastiach, ako sú:
  - telekomunikácie vrátane obmedzení týkajúcich sa podielu, ktorý môže akcionár z EÚ vlastniť v americkej spoločnosti,
  - bagrovanie prístavov, prístavných miest alebo vodných ciest, ktorého cieľom je odstrániť bahno alebo skaly;
- **mobilita** – umožniť odborníkom, ako sú architekti:
  - vykonávať svoju činnosť na oboch stranách Atlantiku vďaka vzájomnému uznávaniu kvalifikácií,
  - ľahšie vstupovať na územie USA;
- **udeľovanie licencií a povolení** – dohodnúť sa na prísnych normách, ktoré jednotlivcom a firmám umožnia rýchlejšie a ľahšie získať licencie alebo formálny súhlas na poskytnutie služieb, ako je:
  - vykonávanie auditu,
  - poradenstvo pre manažment,
  - právne poradenstvo;

- **nové pravidlá** – dohodnúť sa na pravidlách pre priemyselné odvetvia, ktoré sú kľúčové pre európske hospodárstvo, ako:
  - telekomunikácie,
  - elektronické obchodovanie (e-commerce),
  - finančné služby,
  - poštové a kuriérske služby,
  - námorná doprava;
- a ktoré by nám pomohli vyvážať viac – napríklad tým, že zabezpečia, aby:
  - firmy z EÚ a USA mohli súťažiť za rovnakých podmienok na obidvoch trhoch,
  - vlády zaobchádzali rovnako s firmami z EÚ a USA,
  - regulačné orgány mohli v budúcnosti užšie spolupracovať;
- **istota** – zabezpečiť čo najpevnejšie záruky zo strany USA, že spoločnosti z EÚ budú mať minimálne rovnaký prístup na trh USA ako v súčasnosti;
- **ochrana** – týkajúca sa citlivých odvetví, ako napríklad:
  - televízne a rozhlasové vysielanie a filmový priemysel,
  - verejné zdravie a vzdelávanie,
  - sociálne služby,
  - distribúcia vody.

Citlivé alebo kontroverzné otázky

V tejto oblasti existuje niekoľko citlivých alebo kontroverzných otázok.

V nasledujúcom texte uvádzame zhrnutie hlavných z nich a naše opatrenia na ich riešenie.

Citlivé otázky/obavy	Reakcia EÚ
1. Verejné služby	
<i>„TTIP ohrozuje osobitnú úlohu verejných služieb v sektoroch, ako je zdravotníctvo, vzdelávanie, sociálne služby alebo vodohospodárstvo.“</i>	EÚ neprijme nijaké záväzky, pokiaľ ide o verejne financované zdravotnícke, vzdelávacie alebo sociálne služby. To isté platí pre zber, čistenie a distribúciu vody. Členské štáty môžu v týchto oblastiach prijímať akékoľvek opatrenia v súčasnosti aj v budúcnosti.
2. Kultúra	
<i>„TTIP ohrozuje kultúrnu rozmanitosť v Európe.“</i>	Neprijímame záväzky v oblastiach, ako je televízne a rozhlasové vysielanie a filmový priemysel. To umožňuje členským štátom prijať akékoľvek opatrenia, napríklad zaviesť kvóty na produkciu EÚ.
3. Ochrana údajov	
<i>„S TTIP už naše osobné údaje nebudú chránené.“</i>	Normy týkajúce sa ochrany osobných údajov nebudú súčasťou rokovaní o TTIP. Dohoda zabezpečí, že právne predpisy EÚ v oblasti ochrany osobných údajov budú mať prednosť pred všetkými záväzkami.

1.3. Verejné obstarávanie v dohode o TTIP

Umožniť európskym firmám uchádzať sa vo väčšej miere o verejné zákazky v USA

V tejto kapitole chceme európskym firmám poskytnúť možnosť:

- uchádzať sa vo väčšom rozsahu o výrobky a služby, ktoré verejné orgány USA nakupujú;
- súťažiť s americkými firmami za rovnakých podmienok.

Prečo rokujeme o verejnom obstarávaní?

Predkladanie ponúk vo verejnej súťaži je o tom, akým spôsobom verejné orgány vynakladajú peniaze daňových poplatníkov pri nákupe tovaru, stavebných prác alebo služieb.

EÚ a USA majú najväčšie trhy verejných zákaziek na svete a uplatňujú pravidlá zamerané na to, aby sa verejné financie vynakladali transparentným, účinným a nediskriminačným spôsobom.

Napriek tomu spoločnosti v súčasnosti čelia prekážkam pri získavaní verejných zákaziek cez Atlantik. Niekedy im ani nie je umožnené uchádzať sa o verejné zákazky.

TTIP poskytuje príležitosť na:

- odstránenie zostávajúcich prekážok a
- zabezpečenie, aby sa firmy z EÚ a USA mohli uchádzať o verejné zákazky za rovnakých podmienok.

Ďalšie otváranie trhov verejného obstarávania cez Atlantický oceán by bolo pozitívne pre EÚ aj USA.

Verejným orgánom s obmedzenými rozpočtami môže priniesť:

- lepšie zhodnotenie prostriedkov;
- väčší výber;

- väčšiu ekonomickú účinnosť;
- dobrú správu vecí verejných.

Spoločnostiam by mohlo:

- priniesť zvýšenie dopytu po ich výrobkoch alebo službách;
- vytvoriť príležitosti pre rast;
- zaručiť existujúce pracovné miesta a vytváranie nových pracovných miest.

Ciele EÚ

Chceme zaistiť, že v tejto časti:

- sa dohodneme na pravidlách, ktoré zabezpečia, že nedochádza k diskriminácii spoločností z EÚ alebo USA v súťaži o verejné zákazky na trhu druhej strany;
- sa dohodneme na pravidlách, ktoré maximalizujú transparentnosť pri verejných súťažiach, aby sa zabezpečilo, že európske a americké firmy vedia o príležitostiach na druhej strane Atlantiku;
- pre firmy z EÚ a USA maximalizujeme príležitosti na účasť vo verejných súťažiach na všetkých úrovniach verejnej správy (ústrednej/regiónálnej, federálnej alebo subfederálnej) bez toho, aby boli diskriminované.

Citlivé alebo kontroverzné otázky

V súčasnosti nevieme o nijakých otázkach, ktoré sú mimoriadne citlivé alebo vyvolávajú u ľudí osobitné obavy.

Chceme otvoriť trhy verejného obstarávania na základe pravidiel transparentnosti a nediskriminácie podobných tým, ktoré sa uplatňujú podľa práva EÚ.

TTIP neovplyvní:

- možnosť verejných orgánov vyberať externých dodávateľov verejnej služby alebo túto službu poskytnúť s využitím vlastných zdrojov;
- schopnosť vybrať si tovary, služby a práce, ktoré presadzujú:
  - zdravie a pohodu ľudí,
  - ochranu životného prostredia,
  - sociálny pokrok a
  - uplatňovanie práv ľudí na pracovisku.

1.4. Pravidlá pôvodu v dohode o TTIP

Dohodnúť pravidlá na určovanie výrobkov, ktoré profitujú z TTIP

V tejto kapitole chceme vytvoriť jednoduché pravidlá, ktoré zaručujú, že výrobky, ktoré majú prospech z TTIP, sú skutočne vyrobené v Európe alebo v USA.

Prečo rokujeme o pravidlách pôvodu?

Pravidlá pôvodu sú kľúčovou súčasťou akejkoľvek obchodnej dohody. Určia, kedy výrobok možno vyrábať v krajinách, ktoré podpísali túto dohodu.

Pravidlá pôvodu zaručia, že iba výrobky skutočne viazané na tieto krajiny môžu profitovať z obchodnej dohody napríklad tým, že nebudú podliehať clám.

Tovar z iných krajín nie je takto zvýhodnený.

Prostredníctvom TTIP chceme:

- zabezpečiť, že tieto pravidlá slúžia potrebám priemyslu a podporujú obchod a investície cez Atlantický oceán;
- dohodnúť spoločný spôsob na určenie pôvodu výrobku. V súčasnosti:

- colné orgány USA overujú pôvod u dovozcu a
- colné orgány EÚ ho overujú s colnými orgánmi v druhej krajine, ktorá podpísala obchodnú dohodu;
- vypracovať spoločné pravidlá, ktoré určia, čo je potrebné na preukázanie pôvodu výrobku.

Ciele EÚ

V tejto časti dohody chceme zaviesť:

- jednoduchšie pravidlá pôvodu, ktoré môžu výrobcovia a dovozcovia z EÚ ľahko pochopiť a uplatňovať;
- pravidlá pôvodu, ktoré zohľadňujú budúce trendy vo výrobe a podnecujú inovácie;
- postupy na:
  - zabezpečenie efektívneho uplatňovania týchto pravidiel,
  - obmedzenie daňových podvodov,
  - uľahčenie obchodu prostredníctvom odstránenia zbytočných prekážok.

TTIP – 2. časť

Regulačná spolupráca

Znížiť byrokraciu a náklady a zároveň zachovať naše normy

Horizontálne kapitoly			
Kapitola 2.1.		Regulačná spolupráca	Dohodnúť sa na spôsobe spolupráce pri stanovovaní nových pravidiel
Kapitola 2.2.		Technické prekážky obchodu (TBT)	Znížiť náklady na vzájomné dodržiavanie noriem
Kapitola 2.3.		Bezpečnosť potravín a zdravie zvierat a rastlín	Zaistiť bezpečnosť dovážaných potravín, zvierat a rastlín, a zároveň znížiť zbytočnú byrokraciu
Konkrétne priemyselné odvetvia			
Kapitola 2.4.		Chemické látky	
Kapitola 2.5.		Kozmetika	
Kapitola 2.6.		Elektrotechnika a strojárstvo	
Kapitola 2.7.		Informačné a komunikačné technológie (IKT)	
Kapitola 2.8.		Zdravotnícke pomôcky	
Kapitola 2.9.		Pesticídy	
Kapitola 2.10.		Lieky	
Kapitola 2.11.		Textílie	
Kapitola 2.12.		Vozidlá	

2.1. Regulačná spolupráca v dohode o TTIP

Znížiť byrokraciu pre firmy z EÚ a zároveň zachovať naše normy

V tejto kapitole chceme spoločne vytvoriť právne predpisy pre EÚ a USA, ktoré:

- sú vzájomne viac zlučiteľné, čo by zasa posilnilo rast a zamestnanosť a ponúklo spotrebiteľom väčší výber.

Prečo rokujeme o regulačnej spolupráci?

Globalizácia znamená, že čoraz viac spoločností zameraných na vývoz čelí podobným problémom pri dodržiavaní pravidiel a predpisov rôznych krajín.

Ak firmy z EÚ chcú vyvážať do USA, musia dodržiavať tamojšie právne predpisy. Ak sú pravidlá EÚ a USA veľmi odlišné, môže to byť nákladné, najmä v prípade menších firiem.

Príkladom sú povedzme rozdiely vo veciach, ako je farba káblov, zástrčky alebo zásuvky používané na oboch stranách Atlantiku. To znamená, že pre firmu z EÚ môže byť výroba rovnakého produktu pre americký trh drahšia ako pre trh EÚ.

V tejto časti teda chceme znížiť nasledujúce náklady – bez zníženia našej úrovne ochrany:

- zdravia ľudí;
- ich pohodlia alebo práv spotrebiteľov;
- životného prostredia;
- ďalších vecí, ktoré sú prínosom pre celú spoločnosť.

Toto by zasa pomohlo:

- podnietiť rast a zamestnanosť v Európe;
- zväčšiť výber pre európskych spotrebiteľov.

Ciele EÚ

1. Spolupráca v oblasti regulácie

Chceme sa dohodnúť na spôsoboch užšej spolupráce regulačných orgánov EÚ a USA pri:

- tvorbe nových právnych predpisov;
- preskúmaní súčasných právnych predpisov, ktoré sa vo veľkej miere týkajú obchodu a investícií medzi EÚ a USA.

Táto spolupráca by:

- vytvorila viac príležitostí na zvýšenie kvality výrobkov a služieb;
- viedla k zblíženiu požiadaviek na výrobky z EÚ a USA;
- znížila firmám náklady na dodržiavanie týchto požiadaviek.

TTIP by malo vytvoriť možnosti pre regulačné orgány, aby:

- začali úzko spolupracovať v konkrétnej oblasti;
- si vymieňali informácie;
- viedli vzájomné konzultácie.

Popri užšej spolupráci by EÚ aj USA zabezpečili:

- právo každej strany na reguláciu vo verejnom záujme;
- nezávislosť regulačných orgánov.

2. Spolupráca na medzinárodnej scéne

Chceme takisto spolupracovať s USA s cieľom podporiť:

- medzinárodnú spoluprácu v regulačných otázkach;
- medzinárodne dohodnuté prístupy k regulácii.

3. Vytváranie inštitúcií, napr. orgánu regulačnej spolupráce

Okrem toho chceme vytvoriť inštitúcie, ktoré nám pomôžu:

- zabezpečiť, že opatrenia dohodnuté v tejto časti TTIP sa zavedú do praxe;
- identifikovať možné nové iniciatívy, v rámci ktorých by regulačné orgány mohli spolupracovať.

Citlivé alebo kontroverzné otázky

V tejto oblasti existuje niekoľko citlivých alebo kontroverzných otázok.

V nasledujúcom texte uvádzame zhrnutie hlavných z nich a naše opatrenia na ich riešenie.

Citlivé otázky/obavy	Reakcia EÚ
1. Nižšia ochrana	
<i>„Rokovania o TTIP spôsobia zníženie ochrany spotrebiteľov a životného prostredia.“</i>	Udržíme si našu vysokú úroveň ochrany. Právne predpisy EÚ a USA poskytujú v mnohých oblastiach rovnako vysokú úroveň ochrany a mohli by byť zlučiteľné. V iných oblastiach budeme naďalej uplatňovať rôzne úrovne ochrany.
2. Právo na reguláciu	
<i>„TTIP ovplyvní právo EÚ prijímať nové predpisy.“</i>	TTIP opätovne zdôrazní, že vlády majú právo na reguláciu, ktorá má zabezpečiť dosiahnutie legitímnych cieľov verejnej politiky.
3. Zásady regulácie	
<i>„TTIP, a najmä ním zriadený orgán regulačnej spolupráce, bude v regulačnom procese obchádzať úlohu parlamentov, vlád alebo zainteresovaných strán.“</i>	TTIP nezmení pravidlá uvedené v zmluvách EÚ, ktoré upravujú spôsob tvorby našich právnych predpisov.

2.2. Technické prekážky obchodu (TBT) v dohode o TTIP

Obmedziť prekážky obchodu medzi EÚ a USA, pokiaľ ide o rozdiely vo veciach, ako je označovanie alebo testovanie bezpečnosti

V tejto kapitole chceme:

- zlepšiť spôsob, akým EÚ a USA spolupracujú na technických požiadavkách na výroby;
- znížiť zbytočné opakovanie zavedených postupov na kontrolu výrobkov a s tým spojené náklady;
- uľahčiť prístup k informáciám o pravidlách, ktoré sa uplatňujú na výroby.

Prečo rokujeme o technických prekážkach obchodu?

Technické požiadavky existujú vo všetkých odvetviach hospodárstva. Ovplyvňujú väčšinu výrobkov, ktoré kupujeme. Príklady:

- bezpečnosť hračiek;
- bezpečnosť a energetická účinnosť domácich spotrebičov.

Tieto technické požiadavky na výrobok možno zaviesť prostredníctvom povinných technických predpisov a dobrovoľných noriem, ktoré určujú jeho:

- veľkosť a tvar;
- dizajn;
- označovanie, označenia a balenie;
- funkciu a výkonnosť.

Ak tieto požiadavky môžu brániť obchodu, označujeme ich ako technické prekážky obchodu (TBT). Vymedzenie pojmu TBT sa vzťahuje aj na osobitné postupy používané na kontrolu toho, či výrobok spĺňa tieto požiadavky.

Tieto postupy, ktoré sa nazývajú „postupy posudzovania zhody“, môžu zahŕňať:

- testovanie výrobku;
- kontrolu;
- certifikáciu.

Vlády zvyčajne zavádzajú takéto technické požiadavky vo verejnom záujme. Napríklad na ochranu:

- zdravia a bezpečnosti ľudí;
- života a zdravia zvierat a rastlín;
- životného prostredia;
- spotrebiteľov pred podvodným konaním.

Hoci sú ciele EÚ a USA často podobné, pri zavádzaní svojich technických predpisov, noriem a postupov kontroly výrobkov sa

niekedy veľmi líšia. To môže spôsobiť zbytočné prekážky obchodu.

Ciele EÚ

V tejto časti dohody chceme:

- dosiahnuť, aby sme na uľahčenie vývozu do USA mohli využívať medzinárodné normy (napr. tie, na ktorých sa dohodla Medzinárodná organizácia pre normalizáciu – ISO). Takéto normy sa často používajú v EÚ a na celom svete;
- odstrániť alebo aspoň znížiť duplicitné a zaťažujúce postupy pri kontrole výrobkov;
- zabezpečiť jednoduchý prístup k informáciám o právnych predpisoch a normách, ktoré sa vzťahujú na tovar v USA a EÚ;
- zlepšiť spoluprácu medzi normalizačnými orgánmi EÚ a USA pri tvorbe nových noriem. To pomôže znížiť rozdiely a príslušné orgány by sa možno mohli dohodnúť na spoločných normách;
- zaistiť väčšiu transparentnosť systému noriem v USA.

Citlivé alebo kontroverzné otázky

Technické požiadavky a postupy na kontrolu výrobkov v EÚ a USA sa podstatne líšia.

Vlády a firmy na oboch stranách Atlantiku investovali veľké prostriedky do prevádzky a rozvoja svojich systémov. Túto skutočnosť musíme zohľadniť.

Citlivé otázky/obavy

Reakcia EÚ

1. Úroveň bezpečnosti pre komerčné informačné a komunikačné technológie

„TTIP bude mať za následok zníženie úrovne bezpečnosti pre komerčné informačné a komunikačné technológie.“

EÚ nebude akceptovať nižšiu úroveň bezpečnosti. Cieľom je stanoviť spoločné zásady posudzovania súladu výrobkov s regulačnými predpismi.

2.3. Bezpečnosť potravín a zdravie zvierat a rastlín v dohode o TTIP (²)

Spolupracovať pri podpore vývozu potravín a zároveň zachovať prísne normy EÚ

V tejto kapitole chceme:

- skrátiť čas potrebný na schválenie dovozu potravín z EÚ;
- pomôcť regulačným orgánom EÚ a USA, aby užšie spolupracovali v otázkach, ako sú dobré životné podmienky zvierat;
- dodržiavať prísne európske normy v oblasti bezpečnosti potravín.

Prečo rokujeme o tejto otázke?

Dovoz zvierat, rastlín a potravín môže predstavovať riziko pre naše hospodárske zvieratá, rastliny a ľudí.

V odbornom jazyku sú známe ako sanitárne a fyto-sanitárne otázky.

Predpisy v tejto oblasti môžu mať veľký vplyv na obchod. Právne predpisy EÚ a USA zabezpečujú vysokú úroveň ochrany, ale niekedy využívajú iné prostriedky. To môže viesť k nákladnému zdvojeniu kontrol výrobkov, ktorých bezpečnosť sa už osvedčila.

Prípadne samotný proces môže byť zdĺhavý a náročný.

Veźmeme si ako príklad európske broskyne. Proces schválenia ich predaja na trhu USA stále prebieha a trvá už 12 rokov. Samozrejme, táto situácia významne znevýhodňuje výrobcov z EÚ.

Celkovým cieľom tejto kapitoly dohody o TTIP bude:

- minimalizovať regulačné účinky na obchod podporovaním spolupráce regulačných orgánov EÚ a USA;

- rešpektovať legitímne ciele ochrany zdravia ľudí, zvierat a rastlín;
- odstrániť zbytočné prekážky obchodu;
- zlepšiť transparentnosť a stanoviť jasné lehoty na schválenie dovozov alebo nových výrobkov.

Ciele EÚ

V tejto časti TTIP chceme vytvoriť privilegované partnerstvo s USA, ktoré by zahŕňalo:

- pragmatické a rýchle postupy a rozhodnutia o právnych predpisoch súvisiacich s obchodom;
- jednotný postup schvaľovania pre vývoz zo všetkých krajín EÚ, rovnako ako existuje jednotný schvaľovací postup pre vývoz z USA do EÚ;
- jasné a transparentné postupy a harmonogramy, ktoré odrážajú skutočnosť, že sme vzájomne najvýznamnejší obchodní partneri;
- základ spolupráce v oblasti právnych predpisov vrátane tých, ktoré sa týkajú dobrých životných podmienok zvierat, aby sme odstránili rozdiely, ktoré bránia obchodu;
- silné mechanizmy na riešenie obchodných problémov.

Citlivé alebo kontroverzné otázky

V tejto oblasti existuje niekoľko citlivých alebo kontroverzných otázok. V nasledujúcom texte uvádzame zhrnutie hlavných z nich a naše opatrenia na ich riešenie.

(²) Oficiálny názov tejto kapitoly je Sanitárne a fyto-sanitárne otázky.

Citlivé otázky/obavy	Reakcia EÚ
1. Bezpečnosť potravín	
„TTIP oslabí pravidlá EÚ v oblasti bezpečnosti potravín, ktoré sú prísnejšie ako v USA. TTIP spôsobí zhoršovanie úrovne právnych predpisov.“	Nie je pravda, že pravidlá EÚ sú vždy prísnejšie. Obidve strany dohody jasne ozrejmili, že TTIP nebude meniť existujúce pravidlá bezpečnosti potravín. EÚ bude naďalej uplatňovať svoje obmedzenia týkajúce sa hormónov alebo rastových stimulantov pri chove hospodárskych zvierat a USA budú uplatňovať svoje pravidlá o mikrobiálnych kontaminantoch.
2. Geneticky modifikované organizmy	
„TTIP prinúti EÚ, aby umožnila pestovanie geneticky modifikovaných rastlín.“	Pestovanie a predaj geneticky modifikovaných organizmov podlieha autorizačnému postupu v súlade s právnymi predpismi EÚ. TTIP tento zákon nezmení. S pestovaním geneticky modifikovaných rastlín musia takisto súhlasiť krajiny EÚ. Ani to sa prostredníctvom TTIP nezmení.
3. Dobré životné podmienky zvierat	
„TTIP prinúti EÚ prijímať miernejšie normy v oblasti dobrých životných podmienok zvierat.“	TTIP nebude mať vplyv na právne predpisy EÚ v oblasti dobrých životných podmienok zvierat. EÚ chce s regulačnými orgánmi USA nadviazať formálny dialóg o dobrých životných podmienkach zvierat. Naším cieľom je zahrnúť ho do všetkých našich dvojstranných obchodných dohôd, aby sme podporovali najvyššie možné normy v oblasti dobrých životných podmienok zvierat.

2.4. Chemické látky v dohode o TTIP

Zlepšiť spôsob spolupráce regulačných orgánov EÚ a USA

V tejto kapitole chceme:

- umožniť užšiu spoluprácu regulačných orgánov EÚ a USA s využitím existujúcich orgánov;
- v čo najväčšej miere sa vyhnúť zbytočným nákladom spôsobeným rôznymi predpismi v EÚ a USA;
- dodržiavať prísne normy EÚ na ochranu ľudí a životného prostredia.

Prečo rokujeme o chemických látkach?

Myslíme si, že existuje priestor na zlepšenie spolupráce regulačných orgánov EÚ a USA, a to aj prostredníctvom:

- výmeny relevantných technických a vedeckých informácií medzi regulačnými

orgánmi, aby boli lepšie informované pri prijímaní rozhodnutí o právnych predpisoch;

- sprístupnenia aktuálnych znalostí pri regulácii nových a vznikajúcich vedeckých otázok.

Ciele EÚ

Chceme zaistiť, že v tejto časti dohody:

- vytvoríme mechanizmy na zlepšenie spolupráce medzi našimi regulačnými orgánmi v rámci našich existujúcich systémov;
- budeme podporovať využívanie príslušných medzinárodných noriem, ako je globálny harmonizovaný systém klasifikácie a označovania chemických látok;
- zabezpečíme výmenu informácií o nových a vznikajúcich vedeckých otázkach.

Citlivé alebo kontroverzné otázky

uvádzame zhrnutie hlavných z nich a naše opatrenia na ich riešenie.

V tejto oblasti existuje niekoľko citlivých alebo kontroverzných otázok. V nasledujúcom texte

Citlivé otázky/obavy	Reakcia EÚ
1. Normy	
<p>„Užšia spolupráca medzi regulačnými orgánmi by mohla spôsobiť, že regulačným orgánom EÚ by navrhovanie nových legislatívnych opatrení o chemických látkach mohlo trvať dlhšie.“</p>	<p>Pri akejkoľvek spolupráci regulačných orgánov EÚ a USA v oblasti chemických látok sa zachová spôsob, akým každá strana vykonáva svoje právne predpisy.</p> <p>V EÚ to zahŕňa 2 nariadenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> – registrácia, hodnotenie, autorizácia a obmedzovanie chemikálií (REACH) a – klasifikácia, označovanie a balenie látok (CLP). <p>V USA sa to týka zákona o kontrole toxických látok (TSCA).</p> <p>Budeme naďalej:</p> <ul style="list-style-type: none"> – stanovovať nové opatrenia v súlade s postupmi a lehotami, ktoré sú vymedzené v našich zákonoch a iných právnych predpisoch, – zameriavať sa na úrovne zdravotnej a environmentálnej ochrany požadované v týchto právnych predpisoch.
2. Nové otázky	
<p>„Ak budú EÚ a USA užšie spolupracovať v oblasti nových alebo vznikajúcich vedeckých otázok, mohlo by sa tým oslabiť alebo odložiť prijímanie nových právnych predpisov EÚ.“</p>	<p>EÚ si v plnej miere zachová právo regulovať a konať vždy, keď je to potrebné.</p>

2.5. Kozmetika v dohode o TTIP

Pomôcť regulačným orgánom EÚ a USA v ich spolupráci v záujme zachovania bezpečnosti spotrebiteľov

V tejto kapitole chceme:

- umožniť regulačným orgánom EÚ a USA, aby spolupracovali v oblastiach, ako je testovanie bezpečnosti a označovanie výrobkov;
- skrátiť lehoty na testovanie a schvaľovanie nových výrobkov.

Prečo rokujeme o kozmetických výrobkoch?

Regulačné orgány EÚ a USA už v tejto oblasti navzájom spolupracujú, aj keď obidve strany využívajú rozličné systémy regulácie kozmetických výrobkov.

TTIP by mohlo byť prínosom pre spotrebiteľov a priemysel tým, že by umožnilo užšiu

vzájomnú spoluprácu regulačných orgánov v oblastiach, ako je kontrola bezpečnosti nových, lepších výrobkov, aby si ich spotrebiteľia mohli kúpiť skôr ako v súčasnosti.

Ciele EÚ

V tejto časti dohody chceme:

- dospieť k dohode o užšej spolupráci v oblasti vedeckého vyhodnotenia bezpečnosti;
- dospieť k dohode o tom, že budeme pracovať na vývoji alternatívnych metód testovania na zvieratách a presadzovať postupné vyradenie testov na zvieratách na celom svete;
- zlepšiť technickú spoluprácu medzi regulačnými orgánmi, aby sme v USA uľahčili schvaľovanie UV filtrov, ktoré už boli povolené v EÚ;

- spolupracovať na označovaní s využitím medzinárodných postupov;
- spolupracovať v nových oblastiach, ako napríklad:
  - označovanie alergénov,
  - dohľad nad trhom s cieľom zaisťiť bezpečnosť výrobkov aj po tom, čo ich spoločnosti začnú predávať spotrebiteľom;
- vytvoriť základ pre spoločný vývoj predpisov v nových oblastiach, ktoré ešte nie sú úplne regulované.

Citlivé alebo kontroverzné otázky

V tejto oblasti existuje niekoľko citlivých alebo kontroverzných otázok.

V nasledujúcom texte uvádzame zhrnutie hlavných z nich a naše opatrenia na ich riešenie.

Citlivé otázky/obavy	Reakcia EÚ
1. Zakázané látky	
<i>„Komisia chce využiť TTIP a zmeniť zoznam EÚ, v ktorom sa uvádzajú zakázané látky v kozmetických výrobkoch.“</i>	TTIP nebude meniť zoznam EÚ obsahujúci 1 372 zakázaných látok. V prípade nových látok by EÚ a USA mohli využiť možnosť výmeny vedeckých hodnotení, ktoré by mohli viesť k novým zákazom alebo obmedzeniam.
2. Zmeny v právnych predpisoch EÚ	
<i>„TTIP bude znamenať, že kozmetické výrobky obsahujúce zakázané látky sa budú predávať v EÚ.“</i>	Kozmetické výrobky rovnako ako každý iný výrobok predávaný v EÚ budú musieť byť naďalej v súlade s právom EÚ. Žiadna obchodná dohoda nemôže zmeniť túto skutočnosť.
3. Povolené látky	
<i>„Čo je cieľom zoznamu povolených látok?“</i>	Zoznam EÚ, ktorý obsahuje povolené kozmetické zložky, ako napríklad UV filtre, je dlhší než zoznam platný v USA. V rámci TTIP chceme, aby USA využívali vedecké hodnotenia EÚ pri vlastnom autorizačnom postupe.
4. Zásada predbežnej opatrnosti	
<i>„TTIP bude mať vplyv na zásadu predbežnej opatrnosti.“</i>	Zásada predbežnej opatrnosti je zakotvená v právnych predpisoch EÚ, TTIP to nezmení.

2.6. Strojárske a elektrotechnické výrobky v dohode o TTIP

Zachovať prísne normy a zároveň zjednodušiť vývoz

V tejto kapitole chceme, aby regulačné orgány EÚ a USA spolupracovali s cieľom:

- zosúladiť naše technické požiadavky a testovacie metódy;
- zachovať prísne európske normy;
- uľahčiť vývoz a dovoz výrobkov strojárskoho priemyslu.

Prečo rokujeme o strojárskych a elektrotechnických výrobkoch?

V roku 2013 obchod so strojárskymi a elektrotechnickými výrobkami (napr. chladničky, zástrčky, mobilné telefóny, rekreačné lode, traktory, tlakové zariadenia) medzi EÚ a USA predstavoval približne 25 % celkového vzájomného obchodu.

V odvetviach elektrotechniky a strojárstva pôsobí v EÚ takmer 200 000 spoločností. Spoločne zamestnávajú takmer 5 miliónov ľudí v EÚ.

V niektorých prípadoch však existujú veľké rozdiely na oboch stranách Atlantiku v týchto oblastiach:

- technické predpisy;
- normy a postupy na overovanie zhody s predpismi.

To môže sťažiť dovoz alebo vývoz výrobkov.

Chceme zlepšiť spoluprácu medzi EÚ a USA o týchto otázkach.

Ak chceme, aby to fungovalo, najúčinnejší je moment, keď jedna zo strán začína s prípravou nových predpisov.

V ideálnom prípade by sme chceli dosiahnuť, aby naše technické požiadavky a kontrolné postupy boli navzájom kompatibilné.

Ak by regulačné orgány spolupracovali, mohli by znížiť technické rozdiely medzi EÚ a USA a zároveň dodržiavať naše prísne normy. Napríklad by mohli rozhodnúť, že káble v strojoch by mali rovnaké farby.

EÚ sa usiluje identifikovať výrobky, pri ktorých by sa najviac prejavila užitočnosť spolupráce regulačných orgánov.

Ciele EÚ

Chceme s USA spolupracovať na používaní noriem uplatňovaných v EÚ a v iných krajinách na celom svete, napríklad noriem, ktoré stanovila Medzinárodná organizácia pre normalizáciu (ISO) a Medzinárodná elektrotechnická komisia (IEC) ako spôsob dodržiavania právnych predpisov USA.

Chceme spolupracovať na znížení nákladov na overenie súladu výrobku s normami USA a komunikácii regulačných orgánov oboch strán už na začiatku procesu, aby sa predišlo zbytočným rozdielom medzi ich príslušnými predpismi.

Citlivé alebo kontroverzné otázky

Citlivé otázky/obavy	Reakcia EÚ
Bezpečnostné normy	
„Rokovania o TTIP budú viesť v otázke bezpečnostných noriem k zhoršovaniu úrovne právnych predpisov.“	EÚ neohrozí bezpečnostné normy. Zámerom je zosúladiť technické požiadavky v oblastiach, v ktorých je to možné, a súčasne zachovať vysokú úroveň bezpečnosti.

2.7. Informačné a komunikačné technológie (IKT) v dohode o TTIP

Spoločne presadzovať normy a chrániť spotrebiteľov

V tejto kapitole chceme:

- zlepšiť presadzovanie právnych predpisov a ochranu spotrebiteľov;
- uľahčiť firmám z EÚ vývoz do USA;
- a znížiť zbytočné náklady.

Prečo rokujeme o IKT?

Informačné a komunikačné technológie už profitujú z celosvetových noriem a technických špecifikácií.

Ale EÚ a USA by mohli spolupracovať aj inými spôsobmi, z ktorých by mali prospech spotrebiteľia, podniky a orgány štátnej správy.

Ciele EÚ

V časti týkajúcej sa IKT chceme:

- vytvoriť možnosti spolupráce, aby sme mohli lepšie presadzovať právne predpisy v EÚ a USA;
- posilniť spoluprácu medzi regulačnými orgánmi v oblastiach, ako je:
  - elektronické označovanie výrobku – stanoviť normy na poskytovanie informácií o výrobku spotrebiteľom v elektronickej podobe v prípadoch,

v ktorých nahrádza štítky a nálepky pre výrobky s integrovaným elektronickým displejom, napr. inteligentné hodinky,

- elektronická dostupnosť – zjednodušiť používanie IKT pre ľudí so zdravotným postihnutím,
- interoperabilita – umožniť používateľom jednoduchú výmenu údajov o rôznych výrobkoch.

- stanoviť spoločné zásady osvedčovania výrobkov IKT, najmä kódovania a dekodovania informácií (odborne nazývané „kryptografia“).

To by nám pomohlo vyhnúť sa zbytočným rozdielom v pravidlách a zaručilo vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa.

Citlivé alebo kontroverzné otázky

V tejto oblasti existuje niekoľko citlivých alebo kontroverzných otázok.

V nasledujúcom texte uvádzame zhrnutie hlavných z nich a naše opatrenia na ich riešenie.

Citlivé otázky/obavy	Reakcia EÚ
1. Normy	
„Rokovania o TTIP budú viesť v otázke bezpečnostných noriem k zhoršovaniu úrovne právnych predpisov.“	EÚ neohrozí bezpečnostné normy. Chceme zosúladiť technické požiadavky v oblastiach, v ktorých je to možné, a súčasne zachovať vysokú úroveň bezpečnosti. Chceme podporiť využívanie globálnych noriem.
2. Bezpečnosť	
„TTIP bude mať za následok zníženie úrovne bezpečnosti pre komerčné výrobky IKT.“	EÚ nebude akceptovať nižšiu úroveň bezpečnosti. Cieľom je stanoviť spoločné zásady posudzovania súladu výrobkov s nariadeniami.

2.8. Zdravotnícke pomôcky v dohode o TTIP

Zlepšiť spoluprácu v oblasti schvaľovania, monitorovania a sťahovania pomôcok od používateľov

V tejto kapitole chceme:

- zlepšiť dostupnosť a výsledovateľnosť zdravotníckych pomôcok;
- zachovať našu vysokú úroveň bezpečnosti.

Prečo rokujeme o zdravotníckych pomôckach?

Zdravotnícke pomôcky zahŕňajú napríklad:

- kardiostimulátory;
- skenery;
- röntgeny.

Sú dôležitou súčasťou moderných systémov zdravotnej starostlivosti.

EÚ aj USA majú zavedené prísne pravidlá pre takéto pomôcky. V niektorých prípadoch sa tieto pravidlá prekrývajú alebo sa tie isté veci testujú dvakrát.

To môže znamenať:

- ďalšie náklady pre systémy verejného zdravotníctva;

- že pacienti budú mať nové pomôcky k dispozícii neskôr.

TTIP chceme využiť na zlepšenie spolupráce medzi regulačnými orgánmi EÚ a USA. Spolupráca by mohla priniesť výhody verejnosti aj priemyslu.

EÚ a USA už odstránili clá pri väčšine zdravotníckych pomôcok, takže výhody TTIP budú spočívať predovšetkým v lepšej spolupráci regulačných orgánov EÚ a USA s cieľom zabezpečiť:

- rýchlejší prístup k zjednodušeniu schvaľovacích postupov pomôcok, ktoré môžu pacientom zachrániť život – napríklad využívaním podobným elektronických formulárov na zasielanie údajov z testov v EÚ a USA;
- lepšie postupy na:
  - monitorovanie výrobkov,
  - stiahnutie výrobkov od používateľa v prípade potreby.

Ciele EÚ

Chceme, aby regulačné orgány EÚ a USA:

- uššie spolupracovali v oblasti zdravotníckych pomôcok;
- pri spolupráci vychádzali z práce Medzinárodného fóra regulačných orgánov pre zdravotnícke pomôcky (IMDRF).

Naším cieľom je:

- dohodnúť sa na tom, aby sa naše vnútroštátne systémy na identifikáciu a sledovanie zdravotníckych pomôcok zakladali na medzinárodnom systéme **unikátnej identifikácie pomôcok**;
- zabezpečiť vzájomnú zlučiteľnosť databáz unikátnej identifikácie pomôcky EÚ a USA;
- harmonizovať formuláre potrebné na schválenie nových zdravotníckych

pomôcok, aby regulačné orgány EÚ a USA mohli súbežne pracovať na schválení, čo umožní, aby nové pomôcky boli k dispozícii rýchlejšie;

- dosiahnuť vzájomné uznanie auditov **systémov správy kvality**;
- vytvoriť základ spoločného vytvárania moderných predpisov v nových oblastiach, ktoré ešte nie sú úplne regulované.

Citlivé alebo kontroverzné otázky

V tejto oblasti existuje niekoľko citlivých alebo kontroverzných otázok.

V nasledujúcom texte uvádzame zhrnutie hlavných z nich a naše opatrenia na ich riešenie.

Citlivé otázky/obavy	Reakcia EÚ
1. Proces schvaľovania	
„Prostredníctvom TTIP sa bude harmonizovať spôsob schvaľovania zdravotníckych pomôcok v EÚ a v USA.“	<p>V rámci TTIP nechceme harmonizovať prístupy k schvaľovaniu zdravotníckych pomôcok v EÚ a USA.</p> <p>Napriek tomu, že sú tieto dva systémy odlišné, obidva zabezpečujú vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa.</p> <p>V dohode o TTIP chceme zjednodušiť postupy schvaľovania, napr. používať spoločný formulár pri žiadosti o schválenie novej zdravotníckej pomôcky.</p> <p>Výrobcovia by mohli podať žiadosť o schválenie súčasne v EÚ a USA a tak by sa nové pomôcky dostali k pacientom rýchlejšie.</p>
2. Nariadenie	
„TTIP ovplyvní revíziu nariadenia EÚ o zdravotníckych pomôckach.“	<p>O revízii nariadenia EÚ o zdravotníckych pomôckach v súčasnosti rokujú vlády členských štátov EÚ a Európsky parlament. TTIP do tohto vnútorného procesu nezasahuje a ani nebude zasahovať.</p>

2.9. Pesticídy v dohode o TTIP

Spolupracovať s cieľom uľahčiť obchod a pomôcť poľnohospodárom pestovať viac „špecifických“ plodín

- Regulačné orgány z EÚ, USA a ďalších krajín už spoločne diskutujú o pesticídoch.
- S TTIP chceme doplniť túto prácu s cieľom uľahčiť obchod medzi EÚ a USA a pomôcť poľnohospodárom pestovať viac „špecifických“ plodín.

Prečo rokujeme o pesticídoch

Regulačné orgány z EÚ, USA a ďalších krajín už diskutujú o pesticídoch na pôde medzinárodných orgánov vrátane:

- Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD), ktorá združuje 34 priemyselných krajín;
- Organizácie Spojených národov (OSN).

V rámci OECD pôsobí pracovná skupina pre pesticídy. V nej členské krajiny spolupracujú s cieľom:

- podeliť sa o svoje zistenia;
- harmonizovať svoje stratégie a usmernenia na testovanie pesticídov.

V rámci OSN pôsobí Codex Alimentarius, orgán, ktorý sa zaoberá medzinárodnými potravinovými normami. Stanovuje celkové limity pre pesticídy nazývané maximálne hladiny reziduí alebo MRL.

EÚ aj USA zohrávajú aktívnu úlohu v týchto aj iných skupinách.

Chceme v tom pokračovať a vyhnúť sa duplicitnej práci týchto skupín.

Z tohto dôvodu neplánujeme do dohody o TTIP zahrnúť osobitnú kapitolu o pesticídoch.

Namiesto toho by regulačné orgány EÚ a USA dopĺňali svoju prácu v týchto celosvetových orgánoch ďalšími vzájomnými diskusiami o konkrétnych otázkach.

Prinieslo by to výhody spotrebiteľom a spoločnostiam na oboch stranách Atlantického oceánu.

Ciele EÚ

1. Uľahčenie obchodu

EÚ sa chce zamerať na uľahčenie vývozu potravín a nápojov (ako je olivový olej) do USA.

Jedným z príkladov, ako by sme to mohli dosiahnuť, sú tzv. predvývozné kontroly.

Mohli by sme sa s USA dohodnúť, že vždy, keď určitá spoločnosť z EÚ chce vyviezť potraviny alebo nápoje do USA, regulačné orgány EÚ by skontrolovali úroveň pesticídov vo výrobku ešte **predtým**, než ho spoločnosť pošle.

Potom:

- by regulačné orgány EÚ informovali partnerov v USA o tom, či výrobok splnil normy USA pre úrovne pesticídov;
- ak výrobok tieto normy splnil, spoločnosť by ho mohla vyviezť s dôverou a bez rizika, že colné orgány USA by mohli zablokovať jej výrobok, čo by vývozcu stálo veľa peňazí.

2. Podpora „špecifických“ plodín

Medzi takzvané špecifické plodiny patrí napríklad petržlen, pór, zeler alebo hlávkový šalát, ktorých trh v súčasnosti nie je taký veľký ako v prípade iných plodín, napr. pšenice alebo kukurice.

Chceme pomôcť poľnohospodárom, aby vyrábali viac týchto špecifických plodín. Na

to je potrebné, aby mohli používať určité pesticídy v miere, ktorá je podľa štúdií preukázateľne bezpečná.

V mnohých prípadoch tieto štúdie ešte chýbajú. Neexistuje teda žiadny oficiálne bezpečný limit a poľnohospodári nemôžu používať pesticídy v prípade týchto plodín.

Tu by TTIP mohlo pomôcť. Regulačné orgány by sa mohli dohodnúť na výmene informácií, ktoré získajú z dosiaľ uskutočnených alebo plánovaných štúdií týkajúcich sa špecifických plodín.

To by tiež znamenalo, že by mohli:

- lepšie využívať svoje obmedzené zdroje, čo prispeje k účinnejšej ochrane spotrebiteľov;
- urýchliť schvaľovanie používania pesticídov v rámci prísnych limitov a bez ohrozenia bezpečnosti.

Citlivé alebo kontroverzné otázky

V tejto oblasti existuje niekoľko citlivých alebo kontroverzných otázok.

V nasledujúcom texte uvádzame zhrnutie hlavných z nich a naše opatrenia na ich riešenie.

Citlivé otázky/obavy	Reakcia EÚ
1. Zdravie a životné prostredie	
„TTIP by mohlo oslabiť predpisy EÚ o pesticídoch a znížiť naše prísne normy na ochranu zdravia a životného prostredia.“	<p>TTIP bude plne rešpektovať existujúce regulačné predpisy EÚ týkajúce sa pesticídov.</p> <p>V rámci TTIP:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ponecháme nariadenie (ES) č. 1107/2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh; • zachováme úroveň ochrany zdravia ľudí a životného prostredia, ktoré toto nariadenie stanovuje.
2. Rezíduá v potravinách	
„TTIP by mohlo znamenať, že regulačné orgány EÚ povolia vyššie množstvo rezíduí pesticídov v potravinách predávaných v Európe.“	<p>TTIP neznižuje normy bezpečnosti potravín týkajúce sa pesticídov.</p> <p>A výrobky z USA, ktoré nespĺňajú tieto normy, sa nedostanú na trh EÚ.</p>
3. Endokrinné disruptory	
„TTIP by mohlo spôsobiť, že EÚ prestane regulovať endokrinné disruptory. Výrobky predávané v EÚ by tak mohli obsahovať rezíduá niektorých pesticídov, ktoré by boli inak zakázané.“	<p>TTIP neotvorí trh EÚ dovozu hormonálne upraveného hovädzieho mäsa.</p> <p>EÚ bude naďalej regulovať tieto látky v súlade s platnými právnymi predpismi.</p>

2.10. Farmaceutické výrobky v dohode o TTIP

Umožniť regulačným orgánom užšie spolupracovať na zaistení bezpečnosti a účinnosti liekov

V tejto kapitole chceme:

- spojiť sily, aby sme zabezpečili, že lieky spĺňajú prísne normy účinnosti, kvality a bezpečnosti;
- vzájomne sa podporovať, pokiaľ ide o prácu na tvorbe predpisov v nových oblastiach.

Prečo rokujeme o farmaceutických výrobkoch?

V súčasnosti už spolupracujeme s USA v oblasti liekov – napríklad sme odstránili clá na vývoz medzi EÚ a USA. Naše regulačné orgány úzko spolupracujú.

Prostredníctvom TTIP im chceme pomôcť ešte prehĺbiť ich spoluprácu. Pre pacientov a priemysel v Európe by to malo veľký význam.

Konkrétnejšie, regulačným orgánom chceme pomôcť v troch hlavných oblastiach – inšpekciách, schvaľovaní a inováciách

1. Inšpekcie

Regulačné orgány pravidelne kontrolujú spôsob, akým spoločnosti vyrábajú lieky, aby sa zabezpečilo, že dodržiavajú prísne normy EÚ.

V súčasnosti je to čoraz náročnejšie, pretože spoločnosti často využívajú globálne dodávateľské reťazce. Lieky vyrábajú v jednotlivých fázach a rôzne zložky pochádzajú od dodávateľov z rôznych krajín.

2. Schválenia

Ide tu o to, koľko času a zdrojov farmaceutická spoločnosť potrebuje, aby dostala nový liek na trh.

Keď spoločnosť vyvíja nový liek, najprv musí uskutočniť štúdie vrátane klinických skúšaní,

a až potom regulačné orgány posúdia, či môže predávať svoj výrobok.

Tieto štúdie musia preukázať, že výhody používania daného lieku prevyšujú riziká.

Chceme zabrániť tomu, aby spoločnosti museli vykonávať rovnaké štúdie dvakrát, ak chcú nechať schváliť svoj výrobok v EÚ aj USA.

3. Inovácia

Cieľom je dosiahnuť úzku spoluprácu regulačných orgánov v oblastiach, v ktorých sa veda rýchlo vyvíja.

Vývoj nových liekov znamená prácu na špičkovej vedeckej úrovni. Kontrola bezpečnosti výrobkov môže byť pre regulačné orgány náročná.

Prácu regulačným orgánom môžeme uľahčiť prostredníctvom:

- vzájomnej výmeny odborných znalostí a zistení;
- výmeny názorov na základe najnovších dostupných vedeckých poznatkov.

Ciele EÚ

1. Inšpekcie

Vzájomne by sme uznávali inšpekcie vo výrobných závodoch založené na zásadách a usmerneniach známych ako „správna výrobná prax“.

Tie zaručujú, že spoločnosti vyrábajú lieky dôsledne a pri dodržiavaní požadovaných noriem kvality. Zahŕňajú napríklad:

- kontroly výrobných postupov a zariadení;
- laboratórne analýzy a vedenie záznamov;
- kvalifikáciu personálu;
- systémy na zabezpečenie kvality výrobkov.

Týmto spôsobom by sme:

- mohli využívať výsledky vzájomných kontrol a zdroje potrebné na ich vykonávanie;
- vyhnúť sa dvojitej práci.

2. Schválenia a inovácie

V prípade všetkých liekov chceme pomôcť regulačným orgánom EÚ a USA:

- vymieňať si informácie, ktoré im uľahčia rozhodnúť sa, či schvália lieky;
- užiť spolupracovať s USA v rámci Medzinárodnej konferencie o zosúladiení technických požiadaviek na registráciu farmaceutík na humánne použitie, v skratke „ICH“. Je to medzinárodná organizácia, ktorá združuje zástupcov priemyslu a regulačných orgánov z EÚ, USA a iných regiónov;
- užiť spolupracovať v oblastiach, kde sa v rámci ICH zatiaľ nedohodli medzinárodné

pravidlá – napríklad v prípade generických liekov.

Pre tzv. biologicky podobné lieky:

- regulačné orgány by mali užiť spolupracovať na požiadavkách EÚ a USA pre lieky podobné biologickým liekom, ktoré už regulačné orgány povolili.

Biologické lieky sa používajú na liečbu rôznych stavov, ako je rakovina alebo autoimunitné ochorenia.

Citlivé alebo kontroverzné otázky

Niektoré otázky v tejto kapitole sú citlivé alebo spôsobujú silné obavy verejnosti.

V nasledujúcom texte uvádzame zhrnutie hlavných z nich a naše opatrenia na ich riešenie.

Citlivé otázky/obavy	Reakcia EÚ
1. Určovanie cien liekov a uhrádzanie faktúr	
<p>„S TTIP by vlády EÚ stratili svoje právo rozhodovať:</p> <ul style="list-style-type: none"> • o cenách, ktoré občania platia za lieky, alebo • spôsobe preplácania liekov.“ 	<p>TTIP ani žiadne iné obchodné dohody EÚ nebudú mať vplyv na právo vlád EÚ rozhodnúť o tom, koľko musia ľudia za lieky zaplatiť alebo ako sa im lieky preplatia.</p> <p>Jediná vec, ktorú právne predpisy EÚ vyžadujú od vlád, je prijímať rozhodnutia zrozumiteľným a otvoreným spôsobom.</p>
2. Transparentnosť údajov týkajúcich sa klinického skúšania	
<p>„TTIP by mohlo narušovať politiky EÚ zabezpečujúce, že verejnosť môže mať prístup k údajom z testovania nových liekov.“</p>	<p>EÚ prijala nové nariadenie o klinickom skúšaní liekov v roku 2014 [nariadenie (EÚ) č. 536/2014]. V októbri 2014 Európska agentúra pre lieky vydala konečné znenie politiky o prístupe verejnosti ku klinickým údajom.</p> <p>Nebudeme rokovať – ani v rámci TTIP, ani iných obchodných dohôd EÚ – o žiadnych pravidlách, ktoré toto právo akýmkoľvek spôsobom ovplyvňujú.</p>
3. Ochrana duševného vlastníctva	
<p>„Kvôli TTIP bude pre ľudí náročnejšie dovoliť si potrebné lieky, keďže spoločnosti získajú väčšie práva na svoje duševné vlastníctvo a iné firmy tak nebudú môcť vyrábať ten istý liek.“</p>	<p>EÚ aj USA už majú zavedené účinné pravidlá na ochranu duševného vlastníctva.</p> <p>Tieto pravidlá zaisťujú citlivú rovnováhu tým, že:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spoločnostiam umožňujú využívať výsledky vlastného výskumu a udržať sa tak medzi najlepšimi na svete; • pacientom umožňujú využívať nové lieky. <p>V rámci TTIP nebudeme rokovať o ničom, čo by:</p> <ul style="list-style-type: none"> • narušilo túto krehkú rovnováhu alebo • zvýšilo výdavky na vnútroštátne systémy zdravotnej starostlivosti v krajinách EÚ, ktoré sú už aj tak vysoké.

2.11. Textilie v dohode o TTIP

Užšie spolupracovať v otázkach noriem na odevy

V tejto kapitole chceme zlepšiť spoluprácu medzi regulačnými orgánmi v EÚ a USA.

Prečo rokujeme o textíliách?

Spoločnosti, ktoré vyvážajú alebo plánujú vyvážať textilie, sú najviac znepokojené otázkami pravidiel pôvodu a ciel.

Spolupráca regulačných orgánov EÚ a USA by však mohla pomôcť aj im.

Ciele EÚ

V tejto časti dohody chceme:

- spolupracovať v otázkach **označovania** textilných výrobkov a odevov, ktoré sa týkajú:
  - vzájomného uznávania symbolov starostlivosti o výrobky,
  - dohody o názvoch nových vlákien;
- spolupracovať v oblasti **bezpečnosti výrobkov** a ochrany spotrebiteľa;
- pracovať na **normách** a testovacích metódach.

2.12. Vozidlá v dohode o TTIP

Vytvoriť transatlantický trh pre osobné a nákladné automobily

V tejto kapitole chceme:

- identifikovať platné normy EÚ a USA, ktoré sú rovnocenné;
- zosúladiť niektoré predpisy;
- vypracovať globálne predpisy;
- spolupracovať pri plánovaní nových predpisov.

Prečo rokujeme o vozidlách?

Do USA smeruje 18 % európskeho vývozu vozidiel. A viac než každý ôsmy automobil dovezený do EÚ pochádza z USA.

Zložité predpisy v EÚ a USA majú vo všeobecnosti podobnú úroveň bezpečnosti. Čiže vozidlo, ktoré bolo uznané za bezpečné v EÚ, by sa malo považovať za bezpečné aj v USA, a malo by to platiť aj opačne.

Naše predpisy sa však vyvinuli paralelne, čím vznikli rozdiely, ktoré spôsobujú, že dosiahnutie súladu s dvoma druhmi právnych predpisov je nákladnejšie.

Napríklad americké a európske automobily majú rôzne bezpečnostné normy pre takmer všetky súčiastky od sedadiel a bezpečnostných pásov po dvere. To znamená, že na dovoz automobilu z USA musí jeho výrobca absolvovať dlhý schvaľovací proces.

Ak sa podarí dosiahnuť naše ciele, potom by táto dohoda umožnila uznať za bezpečné na prevádzku v Európe väčšie množstvo amerických automobilov... a viac európskych automobilov, ktoré sa považujú za bezpečné v Amerike.

Tým by sa rozšíril výber na celom kontinente.

Pre spotrebiteľov aj výrobcov by bolo prínosné, keby sa regulačné orgány dohodli, v ktorých prípadoch naše pravidlá poskytujú rovnakú ochranu.

Ciele EÚ

Táto kapitola obsahuje štyri ciele:

1. Dohodnúť sa na tom, v ktorých prípadoch sa technické normy EÚ a USA zhodujú.

Je to ekonomická priorita. Regulačné orgány EÚ a USA sa usilujú vyvinúť metódy na rozhodovanie v otázke zhody noriem.

EÚ chce, aby obe strany vzájomne uznali čo najviac požiadaviek za rovnocenné.

2. Vypracovať globálne predpisy v rámci OSN a podporovať ostatné krajiny, aby ich prijali.

Táto možnosť existuje v prípadoch, keď:

- sa nedokážeme dohodnúť, že normy EÚ a USA sú rovnocenné;
- takáto zhoda by nemusela prispieť k obchodu.

Chceme, aby sa rozšíril zoznam technických noriem pre vozidlá, na ktorom sa v roku 1998 dohodla Európska hospodárska komisia Organizácie Spojených národov (EHK OSN).

3. Dohodnúť sa na zosúladení určitých právnych predpisov EÚ a USA najmä v oblasti nových technológií.

V oblastiach, v ktorých ešte neexistujú nijaké predpisy, ale ich prijatie je naozaj potrebné, by harmonizované normy medzi EÚ a USA mohli byť prvým krokom ku globálnym pravidlám v rámci EHK OSN. Príkladom sú elektrické vozidlá.

4. Koordinovať plány nových predpisov a výskumu nových technológií.

TTIP – 3. časť

Pravidlá

Nové pravidlá, ktoré uľahčia vyvážať, dovážať a investovať spravodlivejším spôsobom

Kapitola 3.1.		Udržateľný rozvoj	Zaistiť bezpečnosť ľudí pri práci a ochranu životného prostredia
Kapitola 3.2.		Energie a suroviny	Zabezpečiť firmám prístup k energii a surovinám
Kapitola 3.3.		Clá a uľahčenie obchodu	Znížiť byrokráciu na colniciach, zjednodušiť administratívu
Kapitola 3.4.		Malé a stredné podniky (MSP)	Pomôcť menším firmám plne využívať TTIP
Kapitola 3.5.		Ochrana investícií a urovnávanie sporov medzi investorom a štátom (ISDS)	Podporovať investície USA v EÚ a zároveň chrániť právo na reguláciu jednotlivých členských štátov EÚ podľa vlastného uváženia
Kapitola 3.6.		Urovnávanie sporov medzi štátmi (SSDS)	Pomôcť vládam pri riešení sporov
Kapitola 3.7.		Hospodárska súťaž	Umožniť firmám z EÚ a USA súťažiť za rovnakých podmienok
Kapitola 3.8.		Duševné vlastníctvo a zemepisné označenia	Zabezpečiť, že firmy môžu využívať výsledky výskumu, pomôcť kupujúcim vybrať si potraviny z určitého regiónu

3.1. Udržateľný rozvoj v rámci TTIP

Presadzovanie ochrany práv ľudí pri práci a životného prostredia

V tejto kapitole chceme:

- zaručiť základné pravidlá, ktoré chránia práva ľudí na pracovisku a životné prostredie;
- zaistiť, aby sa občianska spoločnosť naďalej zapájala do spôsobu, akým uvádzame TTIP do praxe;
- podnecovať podniky, aby niesli primeranú sociálnu zodpovednosť.

Prečo rokujeme o udržateľnom rozvoji obchodu?

Chceme prijať ambiciózne ustanovenia, ktoré zabezpečia väzby medzi hospodárskym rastom, rozvojom a ochranou životného prostredia.

Viac obchodu nemusí ísť na úkor pracovníkov alebo životného prostredia.

V skutočnosti chceme, aby TTIP podporovalo sociálny pokrok. Sme presvedčení, že prijatie opatrení v tejto oblasti by mohlo byť prínosom pre ľudí vďaka:

- posilneniu správy v oblasti práce a životného prostredia;

- podpore zapojenia občianskej spoločnosti do riešenia otázok udržateľného rozvoja obchodu;
- presadzovaniu sociálnej zodpovednosti podnikov z EÚ a USA.

Ciele EÚ

V tejto časti dohody chceme:

- podporiť základné medzinárodné normy a dohovory v oblasti práce a životného prostredia;
- zachovať si právo na vysokú úroveň ochrany v oblasti životného prostredia a práce a vyhnúť sa zhoršovaniu úrovne právnych predpisov;
- uvoľniť obchodný potenciál na dosiahnutie cieľov udržateľného rozvoja napríklad prostredníctvom zvýšenia objemu obchodu v oblasti udržateľného riadenia prírodných zdrojov alebo ekologických tovarov a služieb.

Citlivé alebo kontroverzné otázky

V tejto oblasti existuje niekoľko citlivých alebo kontroverzných otázok.

Tu je zhrnutie hlavných otázok a našich odpovedí na ich riešenie.

Citlivé otázky/obavy	Reakcia EÚ
1. Pracovné normy	
„TTIP obmedzí práva pracovníkov a oslabí úlohu Medzinárodnej organizácie práce (MOP).“	V rámci TTIP chceme vysokú úroveň ochrany pracovníkov na základe nástrojov MOP.
2. Zmena klímy	
„TTIP ohrozí ambicióznou politiku EÚ v oblasti klímy.“	Právne predpisy EÚ v oblasti klímy nie sú súčasťou rokovania o TTIP. Naopak, TTIP bude podporovať naše klimatické ciele napríklad prostredníctvom podpory obchodu a investícií do ekologických výrobkov a služieb.

3. Riešenie konfliktov

„TTIP neposkytne účinný spôsob riešenia konfliktov.“

Chceme zaviesť transparentný a nezávislý mechanizmus na riešenie konfliktov v rámci stanoveného časového harmonogramu, ktorý umožní zainteresovaným stranám občianskej spoločnosti vyjadriť svoje názory.

3.2. Energie a suroviny v dohode o TTIP

Zabezpečiť stabilnejší a udržateľnejší prístup k prírodným zdrojom

V tejto kapitole chceme:

- dohodnúť sa na pravidlách na podporu prístupu k energii a surovinám, ktorý je:
  - otvorený,
  - založený na pravidlách,
  - otvorený z hľadiska hospodárskej súťaže,
  - udržateľný;
- odstrániť existujúce obmedzenia;
- podporovať rozvoj zelenej energie.

Prečo rokujeme o energiách a surovinách?

Zabezpečenie otvorenejšieho, diverzifikovanejšieho, stabilnejšieho a udržateľnejšieho prístupu k energii a surovinám je pre Európu jednou z hlavných výzev.

Musíme vypracovať nové pravidlá týkajúce sa obchodu a investícií v tomto odvetví, pretože:

- sme čoraz väčšmi závislí od prírodných zdrojov mimo EÚ;
- musíme podporovať spravodlivý a udržateľný prístup k energii a surovinám založený na konkurencii;
- medzinárodné obchodné a investičné pravidlá neodrážajú našu súčasnú vzájomnú závislosť.

EÚ a USA by teda svoje úsilie mali sústrediť na:

- podporu udržateľnosti pri využívaní tradičných palív a

- vývoj novej zelenej energie budúcnosti.

TTIP je príležitosť dosiahnuť zmenu.

Ciele EÚ

Naše hlavné ciele v oblasti energie a surovín:

- vytvoriť silný súbor pravidiel pre udržateľný obchod a investície na uľahčenie prístupu k energii a surovinám;
- diverzifikovať prístup k surovinám a dodávateľom energie.

Je to pre nás možnosť:

- pôsobiť ako vzor pre budúce rokovania s ostatnými krajinami;
- obchodovať a investovať spôsobom, ktorý je transparentnejší a nediskriminačný;
- podporovať hospodársku súťaž a transparentné pravidlá vrátane využívania zdrojov a prístupu k infraštruktúre, ako sú plynovody;
- podporovať udržateľnosť;
- prispieť k rozvoju nových pravidiel v tejto oblasti.

Citlivé alebo kontroverzné otázky

V tejto oblasti existuje niekoľko citlivých alebo kontroverzných otázok.

Tu uvádzame prehľad niektorých kľúčových otázok a opatrení, ktoré prijímame na ich riešenie.

Citlivé otázky/obavy	Reakcia EÚ
1. Hydraulické štiepenie	
„TTIP umožní americkým spoločnostiam vyrábať bridlicový plyn v EÚ, ak sa dohodneme na obchodných a investičných pravidlách v oblasti energetiky.“	Za rozhodnutie o tom, či povolí výrobu bridlicového plynu vo svojej krajine, nesú zodpovednosť vlády jednotlivých členských štátov EÚ. Nič v dohode o TTIP nemôže obmedziť toto zvrchované právo každej krajiny EÚ.
2. Fosílna palivá	
„Dohoda o TTIP neobsahuje nič, čo by sa týkalo energie z obnoviteľných zdrojov.“	Naše rokovania v rámci TTIP pokrývajú celý energetický sektor. Naším cieľom je zahrnúť do dohody pravidlá na podporu energie z obnoviteľných zdrojov a energetickej efektívnosti – oblasti, ktoré sú rozhodujúce z hľadiska udržateľnosti.
3. Emisie uhlíka	
„Dovoz amerického zemného plynu, ako je metán, je energeticky náročný. Zvýšia sa úrovne CO ₂ .“	Bridlicová revolúcia v USA zatiaľ viedla iba k zvýšeniu dovozu uhlia do EÚ. Nahradenie dovozu uhlia zemným plynom bude mať pozitívny účinok: nezvýši úroveň CO ₂ , naopak, zníži ich.
4. Zvrchovanosť	
„TTIP by mohlo obmedziť právo krajín rozhodnúť, či povolia, alebo nepovolia využívanie svojich prírodných zdrojov.“	Rozhodovanie, či povoliť, alebo nepovoliť využívanie prírodných zdrojov, TTIP nijako neovplyvní. V prípade, že sa prijme rozhodnutie, ktorým sa umožní ťažba v krajine, TTIP sa zameria na podporu lepšej hospodárskej súťaže a otvoreného prístupu.

3.3. Clá a uľahčenie obchodu v dohode o TTIP

Zjednodušiť colné predpisy a kontroly s cieľom umožniť jednoduchší vývoz

V tejto kapitole chceme:

- spoločnostiam, ktoré obchodujú s tovarom medzi EÚ a USA, uľahčiť prečlenie svojho tovaru;
- naďalej zabezpečiť, že firmy môžu vyvážať len tovar, ktorý je v súlade s našimi pravidlami;
- týmto spôsobom chrániť ľudí a životné prostredie.

Prečo rokujeme o colných postupoch a uľahčení obchodu?

Keď firma v Európe vyváža svoje výrobky do Ameriky, colníci ich na hraniciach USA kontrolujú, aby si boli istí, že spĺňajú pravidlá a predpisy USA.

To isté platí aj pre vývoz z USA do EÚ.

Tieto colné kontroly:

- bránia tomu, aby sa nebezpečný alebo nezákonný tovar dostal do našich obchodov;
- zabezpečujú, že:
  - spoločnosti platia všetky clá a dane, ktoré sa vzťahujú na vyvážený druh výrobku,
  - vlády získavajú peniaze, s ktorými počítajú vo svojich rozpočtoch.

Chceme podporiť obchod medzi EÚ a USA prostredníctvom dohody o nových pravidlách pre colný režim.

Tieto pravidlá by:

- zjednodušili postupy a zvýšili ich efektívnosť;
- šetrili čas, peniaze a odbúrali administratívnu záťaž všetkým spoločnostiam.

Uvádzame dva príklady, keď by sme mohli zjednodušiť podmienky pre vývozcov z EÚ:

- manipulačný poplatok, ktorý uplatňujú colné orgány USA;
- udržiavací poplatok, ktorý účtujú niektoré prístavy v USA svojim používateľom.

Keď spoločnosť z EÚ prepravuje tovar do USA, musí zaplatiť všetky clá, ktoré sa uplatňujú.

Zároveň však musí platiť ďalšie colné poplatky za manipuláciu s vyváženým tovarom. Výška poplatku závisí od hodnoty tovaru, ale môže dosiahnuť až 485 USD. TTIP by zabezpečilo, že tovar pochádzajúci z EÚ by bol oslobodený od tohto poplatku.

Ak nejaká spoločnosť z EÚ dováža tovar do USA cez určité prístavy, takisto musí zaplatiť poplatok za údržbu spojený s využívaním prístavu.

Sadzba je nižšia ako 0,15 % hodnoty dovážaného tovaru. Stále však môže dosiahnuť značnú sumu v prípade tovaru s vysokou hodnotou, ako sú lieky, ktoré európske spoločnosti zvyčajne vyvážajú cez Atlantik.

Naším cieľom v rámci TTIP je obmedziť alebo zrušiť takéto poplatky.

Ciele EÚ

V tejto časti TTIP chceme vypracovať nové colné predpisy, ktoré:

- uľahčia firmám vývoz medzi EÚ a USA;
- umožnia colníkom vykonávať potrebné kontroly, aby zabezpečili, že:
  - tovar prichádzajúci do krajiny je bezpečný,
  - spoločnosti na colnici platia všetky príslušné clá alebo dane.

Medzi niektoré spôsoby, ako by sme to mohli dosiahnuť, patrí:

- dohodnúť sa na jednoduchých a účinných pravidlách, ktoré sa dajú ľahko pochopiť a dodržiavať;
- používať jeden súbor formulárov, ktoré budú spoločnosti vyplňať na hraniciach EÚ alebo USA;
- zabezpečiť transparentnosť colných režimov, napríklad prostredníctvom ich sprístupnenia na internete;
- zabezpečiť, aby colné orgány EÚ a USA v budúcnosti užšie spolupracovali.

Svetová obchodná organizácia (WTO) je orgán, ktorý stanovuje pravidlá svetového obchodu.

A jeho členovia, medzi ktorými je väčšina krajín sveta vrátane USA a EÚ, už odsúhlasili medzinárodnú dohodu o uľahčení obchodu.

Táto dohoda:

- stanovuje postupy, ktoré by colné orgány určitej krajiny mali uplatňovať, keď zahraničné spoločnosti alebo osoby chcú vyvážať tovar do tejto krajiny;
- pomáha týmto spoločnostiam alebo osobám ľahšie preclíť ich tovar.

Chceme zabezpečiť, aby EÚ aj ďalšie krajiny zaviedli dohodu o uľahčení obchodu do praxe. A v rámci TTIP chceme ísť ešte ďalej vždy, keď to bude možné.

3.4. Malé a stredné podniky (MSP) v dohode o TTIP

Zabezpečiť, aby menšie európske firmy z TTIP vyťažili čo najviac

V tejto kapitole chceme zaistiť, že menšie firmy (do 250 zamestnancov) v celej EÚ môžu:

- ľahšie predávať do USA alebo dovážať z USA, čo už tisícky z nich robia;
- plne využiť TTIP s cieľom podporiť ich rast.

Prečo rokujeme o MSP?

Kostru nášho hospodárstva tvorí 20 miliónov európskych menších firiem, teda s počtom zamestnancov menej ako 250.

Tieto podniky:

- zamestnávajú viac ako dve tretiny ľudí pracujúcich v súkromnom sektore;
- vytvárajú viac nových pracovných miest ako ostatné oblasti ekonomiky – 85 % celkového počtu v rokoch 2002 až 2010.

Malé a stredné firmy čelia rovnakým obchodným prekážkam ako ich veľkí partneri, ale majú menej zamestnancov a menej finančných prostriedkov na ich riešenie. Akýkoľvek pokrok, ktorý v rámci TTIP dosiahneme pri:

- odstraňovaní ciel;
- zjednodušovaní colných režimov;
- znižovaní nákladov súvisiacich s dodržiavaním odlišných noriem;
- zlepšovaní ochrany práv duševného vlastníctva,

bude pozitívny predovšetkým pre malé a stredné podniky.

Malé a stredné spoločnosti potrebujú osobitnú pomoc, aby získali čo najviac z nových obchodných a investičných príležitostí, ktoré by TTIP mohlo vytvoriť.

Preto chceme menším firmám zabezpečiť:

- prístup k potrebným informáciám;
- pomoc s vyvážaním do Číny alebo investovaním v zahraničí;
- možnosť vyjadriť sa k vykonávaniu dohody o TTIP.

Ciele EÚ

V tejto časti dohody chceme vytvoriť bezplatnú online asistenčnú službu v USA, kde menšie firmy môžu nájsť všetky informácie, ktoré potrebujú na to, aby mohli vyvážať do USA, dovážať z USA alebo investovať v USA vrátane informácií o:

- clách,
- daniach,
- právnych predpisoch a colných režimoch,
- trhových príležitostiach.

EÚ už využíva podobnú online asistenčnú službu pre firmy, ktoré chcú vyvážať do Európy. Chceme tiež:

- zabezpečiť výmenu najlepších postupov s cieľom pomôcť menším firmám vyvážať alebo investovať v zahraničí. Tieto firmy už spolupracujú pri vytváraní obchodných sietí a v oblasti prístupu k financovaniu – chceme posilniť ich spoluprácu v týchto a iných oblastiach;
- poskytnúť menším firmám možnosť vyjadriť sa k vykonávaniu dohody o TTIP. Chceme zriadiť výbor, ktorý bude spolupracovať so zástupcami malých a stredných podnikov a tlmočiť ich priority a obavy obchodným orgánom EÚ a USA.

Európska komisia sa pýtala na problémy, ktorým menšie európske firmy čelia pri podnikaní v USA. Na základe ich spätnej väzby môžeme v rámci TTIP navrhnúť ďalšie opatrenia pomoci MSP.

3.5. Ochrana investícií v dohode o TTIP

Prilákať investorov z USA a zároveň chrániť práva vlád krajín EÚ

V tejto kapitole chceme:

- poskytovať nové investičné príležitosti;
- zabezpečiť rovnaké podmienky pre investície EÚ v USA;
- reformovať súčasný systém ochrany investícií.

Prečo rokujeme o ochrane investícií?

EÚ je najväčším investorom v USA. Spoločnosti z EÚ investovali v USA celkovo viac ako 1,6 bilióna EUR.

Európske spoločnosti sa takisto spoliehajú, že investície budú rásť. Keď začnú rásť, budú potrebovať pracovníkov s vhodnými zručnosťami a spoľahlivú infraštruktúru.

Užšie partnerstvo s USA by podporovalo práve tento druh investícií.

Vďaka TTIP by sa mohla EÚ lepšie presadiť na trhu tým, že by pre spoločnosti z EÚ vytvárala viac príležitostí v USA – napríklad v sektore služieb, v ktorom majú firmy z EÚ mimoriadne silnú pozíciu.

Byť konkurencieschopný v USA si však často vyžaduje ďalšie veľké investície.

Krajiny EÚ uzavreli viac ako 1 400 bilaterálnych investičných zmlúv, ktorých cieľom je podporiť zahraničné firmy, aby investovali na ich území.

Tieto dohody poskytujú zahraničným investorom určité práva. Jednou z dohôd je „urovnávanie sporov medzi investorom a štátom (ISDS)“.

Investor môže požiadať komisiu medzinárodných rozhodcov, aby posúdila, či vláda vo vzťahu k nemu postupovala nespravodlivo.

Ak tribunál rozhodne, že sa tak stalo, môže ju prinútiť, aby investorovi zaplatila náhradu.

Hlavné zásady na ochranu investícií zakazujú:

- diskrimináciu zahraničných investorov;
- vyvlastnenie zahraničných investícií bez náhrady;
- odopretie spravodlivosti pre zahraničných investorov na vnútroštátnych súdoch;
- zneužívanie alebo svojvoľné zaobchádzanie s investormi z EÚ v USA a opačne.

Existujúce ustanovenia o ochrane investícií vo všeobecnosti fungujú dobre.

Mnohé investičné dohody, ktoré uplatňujú krajiny EÚ, však nezabezpečujú správnu rovnováhu, o ktorú sa EÚ snaží medzi:

- zaručením práva vlád na reguláciu a
- potrebou ochrany investorov.

To znamená, že tento systém vrátane ISDS je potrebné zlepšiť a aktualizovať.

TTIP predstavuje z tohto hľadiska pre EÚ veľkú príležitosť. Európska komisia preto dôkladne vymedzuje nový prístup k ochrane investícií.

Skúmame niekoľko možných zlepšení. Patrí sem:

- preskúmanie spôsobu, akým pracujú tribunály ISDS a akým sa vymenúvajú rozhodcovia, ktorí v nich zasadajú;
- vytvorenie systému, ktorý umožňuje ktorejkoľvek strane prípadu odvolať sa proti rozhodnutiu tribunálu;
- posilnenie práva vlád krajín EÚ na reguláciu vo verejnom záujme.

Ciele EÚ

EÚ chce:

- povzbudiť investorov na vstup na trh EÚ;

- ochraňovať európskych investorov v zahraničí prostredníctvom zabezpečenia stálych a stabilných pravidiel pre obchod medzi EÚ a USA;
- posilniť právo vlád krajín EÚ na reguláciu s cieľom:
  - chrániť ľudí a životné prostredie alebo
  - dosiahnuť iné ciele, ktoré sú prínosom pre spoločnosť ako celok.

V roku 2014 sme požiadali ľudí, aby sa vyjadrili k našim návrhom na internete.

V súčasnosti prebiehajú ďalšie konzultácie s/so:

- zainteresovanými stranami a vládami členských štátov EÚ;
- Európskym parlamentom.

Konzultácie nám pomôžu vypracovať návrhy na reformu systému EÚ na ochranu investícií. Samozrejme, konečný výsledok musí tiež:

- chrániť práva vlád na reguláciu;
- zabezpečiť väčšiu transparentnosť systému.

Citlivé alebo kontroverzné otázky

V tejto oblasti existuje niekoľko citlivých alebo kontroverzných otázok. V nasledujúcom texte uvádzame zhrnutie hlavných z nich a naše opatrenia na ich riešenie.

Správa o verejnej konzultácii bude zahŕňať analýzu potenciálne citlivých otázok.

Citlivé otázky/obavy	Reakcia EÚ
1. Právo vlád na reguláciu	
<i>„Ochrana investícií a ISDS v rámci TTIP ohrozia legitímne právo vlád na reguláciu vo verejnom záujme.“</i>	EÚ predložila v rámci verejnej konzultácie niekoľko návrhov na zachovanie práva prijímať regulačné opatrenia. Tieto návrhy zahŕňajú najmä výslovné uznanie práva na reguláciu a objasnenie a obmedzenie práv investorov.
2. Prípady urovnávania sporov medzi investorom a štátom	
<i>„Konania ISDS sa uskutočňujú v tajnosti a bez záruky vylúčenia zaujatosti a konfliktu záujmov.“</i>	EÚ v rámci verejných konzultácií predložila návrhy, ktoré by zabezpečili úplnú transparentnosť a ďalšie záruky nestrannosti a etického správania rozhodcov.
3. Rozhodnutia ISDS	
<i>„Rozhodnutia tribunálov ISDS sú nekonzistentné a niekedy zaujaté a mali by sa preskúmavať.“</i>	EÚ poukázala na potrebu preskúmavať rozhodnutia tribunálu ISDS prostredníctvom odvolacieho mechanizmu.

3.6. Mechanizmus urovnávania sporov medzi štátmi (SSSD) v dohode o TTIP

Zaviesť spravodlivý a účinný spôsob riešenia sporov medzi vládami EÚ a USA, ktoré vyplynú z TTIP

V tejto kapitole chceme:

- zaviesť účinný spôsob na riešenie rozdielov medzi vládami v EÚ alebo USA v súvislosti s TTIP;
- vychádzať zo systému, ktorý je už zavedený v rámci Svetovej obchodnej organizácie (WTO);
- zabezpečiť úplnú transparentnosť nášho systému.

Prečo rokujeme o urovnávaní sporov?

Spôsob, akým WTO rieši spory medzi svojimi 160 členskými štátmi je veľmi úspešný. Tieto pravidlá sa však vzťahujú iba na dohody WTO.

Rovnakú metódu chceme využívať v rámci TTIP na objasnenie a presadzovanie práv a pravidiel dojednaných s USA.

Týmto spôsobom môžeme:

- riešiť všetky rozdiely s USA, ktoré vznikajú pri výklade a vykonávaní TTIP, a to predvídateľným spôsobom;
- využívať jasné postupy na riešenie nezhôd skôr, ako prerastú do vážneho sporu;
- predchádzať negatívnym vedľajším účinkom na vzťahy medzi EÚ a USA.

Ciele EÚ

S mechanizmom WTO na urovnávanie sporov súvisia tieto dôležité inovácie:

- EÚ a USA vopred rozhodnú o tom, ktorí rozhodcovia sú oprávnení zasadať v komisiách, namiesto toho, že by ich vyberali pre jednotlivé prípady. Tým sa zvýši vzájomná dôvera v rozhodcov a ich rozhodnutia;
- naša metóda riešenia sporov v rámci TTIP je ešte transparentnejšia ako úspešná metóda WTO:
  - vypočítania sú verejné,
  - zainteresované strany, napríklad mimovládne organizácie, môžu vyjadriť svoje názory písomne,
  - uverejňujú sa všetky názory, ktoré boli predložené rozhodcovskej komisii.

3.7. Politika hospodárskej súťaže v dohode o TTIP

Vzor pre globálne politiky na podporu slobodnej a spravodlivej hospodárskej súťaže

V tejto kapitole chceme:

- dohodnúť sa na pravidlách, ktoré zabránia firmám:
  - vopred sa dohodnúť na stanovení cien alebo
  - zneužívať trhovú silu;
- zaistiť, aby súkromné spoločnosti mohli súťažiť so štátnymi spoločnosťami za rovnakých podmienok;
- zaistiť, že ak vlády v EÚ alebo USA poskytujú subvencie určitej spoločnosti, robia to transparentným spôsobom.

Prečo rokujeme o politike hospodárskej súťaže?

Spravodlivá a slobodná hospodárska súťaž zabezpečuje rovnaké podmienky pre spoločnosti z EÚ a USA.

Nie je to však vždy tak. Hospodársku súťaž môžu narušiť niektoré globálne skutočnosti.

Z nich najdôležitejšie sú:

- štátne podniky – spoločnosti vlastnené alebo účinne kontrolované vládami niekedy využívajú výhody odopierané ich konkurencom v súkromnom sektore;
- dotácie – EÚ už zaviedla transparentný systém kontroly a dohľadu nad dotáciami, ktoré vlády niekedy poskytujú spoločnostiam.

Tento systém je výhodný pre všetky krajiny, s ktorými obchodujeme.

Tieto otázky nemožno riešiť iba prostredníctvom vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže.

TTIP je pre EÚ a USA príležitosťou na:

- zdôraznenie spoločných hodnôt pri prijímaní a presadzovaní právnych predpisov v oblasti hospodárskej súťaže;
- potvrdenie svojich existujúcich prísnych noriem.

Dobre vypracovaná kapitola o hospodárskej súťaži v dohode o TTIP by mohla slúžiť ako vzor, ktorý by mohli nasledovať aj ostatné krajiny.

Ciele EÚ

Chceme:

- vychádzať z efektívnej dohody o spolupráci medzi EÚ a USA pri presadzovaní právnych predpisov o hospodárskej súťaži;
- ďalej rozvíjať pravidlá hospodárskej súťaže a spolupráce vrátane spolupráce s inými krajinami;
- zabezpečiť, že štátne podniky s monopolom alebo osobitnými právami nebudú diskriminovať súkromné spoločnosti;
- dohodnúť sa na pravidlách transparentnosti v súvislosti s dotáciami pre podniky, ktoré vyrábajú priemyselný tovar alebo poskytujú priemyselné služby.

Citlivé alebo kontroverzné otázky

Citlivé otázky/ obavy	Reakcia EÚ
Verejné služby	
„TTIP by mohlo ohroziť verejné služby v EÚ.“	Základom pre stanovisko EÚ pri rokovaniach o hospodárskej súťaži v rámci TTIP je platný právny rámec EÚ. Náš návrh v plnej miere zaručuje zaobchádzanie s verejnými službami podľa príslušných pravidiel EÚ vrátane pravidiel hospodárskej súťaže, dotácií a štátnych podnikov. Preto neexistuje riziko, že TTIP by narušilo verejné služby v EÚ.

3.8. Práva duševného vlastníctva a zemepisné označenia v dohode o TTIP

Spotrebiteľom v EÚ a USA ponúknuť viac inovatívnych výrobkov a služieb v kratšom čase

V tejto kapitole chceme:

- dohodnúť sa na spoločných zásadách a nájsť možnosti užšej spolupráce;
- podporovať investície do inovácií a výskumu;
- pomáhať pri vytváraní rastu a pracovných miest a zabezpečiť prínos pre podniky a spotrebiteľov.

Prečo rokujeme o právach duševného vlastníctva a zemepisných označeniach?

Inovácie a tvorivosť sú hnacími silami hospodárskeho rastu v EÚ aj v USA. Pre spotrebiteľov zaisťujú väčší výber a pomáhajú vytvárať pracovné miesta.

Práva duševného vlastníctva oceňujú jednotlivcov a spoločnosti za ich inovačnú činnosť alebo zavádzanie tvorivosti do praxe.

Práva duševného vlastníctva zahŕňajú:

- patenty, ochranné známky a vzory;
- autorské právo;
- zemepisné označenia.

Podnikom alebo jednotlivcom, ktorí vymýšľajú, zlepšujú, tvoria nové značky alebo vytvárajú nové výrobky alebo služby, umožňujú:

- zabrániť ich neoprávnenému používaniu;
- dosiahnuť zisk za svoje úsilie a investície.

Podľa odhadov z najnovšej štúdie firmy, ktoré intenzívne využívajú práva duševného vlastníctva, tvoria:

- takmer 40 % hospodárstva EÚ s hodnotou približne 4,7 bilióna EUR ročne;
- 35 % pracovnej sily EÚ.

EÚ vypracovala moderné, integrované pravidlá na ochranu práv duševného vlastníctva. Tieto pravidlá pomáhajú vytvárať rast a pracovné miesta.

Okrem toho zabezpečujú správnu rovnováhu medzi záujmami:

- držiteľov práv duševného vlastníctva a
- používateľmi tohto vlastníctva.

Aj v USA využívajú prepracované pravidlá v oblasti práv duševného vlastníctva.

Ich politiky sú založené na podobných zásadách ako naše, takže pravidlá na ochranu práv duševného vlastníctva sú predvídateľné na oboch stranách Atlantiku.

EÚ a USA už vzájomne vyvážajú a dovážajú množstvo tovaru a služieb, ktoré vo veľkej miere závisia od duševného vlastníctva.

V rámci TTIP chceme:

- zvýšiť informovanosť o úlohe práv duševného vlastníctva pri podpore inovácie a tvorivosti;
- chrániť ľudí a firmy, ktoré prichádzajú s novými nápadmi a používajú ich na produkciu výrobkov vysokej kvality prostredníctvom vyváženého presadzovania pravidiel v oblasti práv duševného vlastníctva;
- podporovať investície do výskumu a vývoja, ktorý generuje nové myšlienky, a do nových značiek výrobkov a služieb.

Ochrana zemepisných označení

Zemepisné označenia sú prioritnou oblasťou, v ktorej chceme dosiahnuť pokrok.

Mnoho potravinárskych výrobkov a nápojov z EÚ sa vyrába, spracúva alebo pripravuje v špecifických oblastiach.

Majú „názvy pôvodu“ podľa miesta, z ktorého pochádzajú. Niekoľko príkladov:

- Tiroler Speck, druh rakúskej šunky;
- Grappa, talianska liehovina;
- Beaufort, francúzsky syr.

V súčasnosti sa spôsoby ochrany názvov pôvodu v EÚ a USA odlišujú:

- Právne predpisy EÚ ich chránia ako „zemepisné označenia“.
- Právne predpisy USA umožňujú výrobcom ochraňovať tieto názvy ako ochranné známky, ale mnohé názvy z EÚ nie sú chránené.

Súčasný americký systém a spôsob, akým sa presadzuje, spôsobuje, že v USA sa často predávajú výrobky, ktoré:

- používajú názvy pôvodu z určitého regiónu v EÚ, ale
- v skutočnosti tam neboli vyrobené.

Táto prax zavádza spotrebiteľov v USA a doplácajú na ňu európski výrobcovia.

Chceme teda, aby USA zlepšili svoj systém v niekoľkých dôležitých oblastiach.

Patrí sem:

- ochrana dohodnutého zoznamu zemepisných označení EÚ a pravidiel zamedzenia zneužívaniu ostatnými výrobcami;

- účinné presadzovanie týchto pravidiel.

Ciele EÚ

V tejto časti dohody sa chceme s USA dohodnúť na:

- spoločných zásadách, ktoré:
  - sú založené na existujúcich pravidlách a postupoch v EÚ a USA,
  - zdôrazňujú význam práv duševného vlastníctva pri vytváraní inovácií, rastu a pracovných miest;
- záväzkoch týkajúcich sa niektorých dôležitých otázok, ako sú:
  - zemepisné označenia,
  - aspekty autorských práv, ktoré už EÚ chráni, ako napríklad:
    - ▶ práva výtvarných umelcov na ďalší predaj;
    - ▶ práva na verejné vystupovanie a vysielacie práva;
- spolupráci vlád a zainteresovaných strán v oblastiach, v ktorých majú spoločné záujmy.

Citlivé alebo kontroverzné otázky

V tejto oblasti existuje niekoľko citlivých alebo kontroverzných otázok.

V nasledujúcom texte uvádzame zhrnutie hlavných z nich a naše opatrenia na ich riešenie.

Citlivé otázky/obavy	Reakcia EÚ
1. Dohoda ACTA	
<p><i>„TTIP môže byť pre EÚ prostriedkom, aby nenápadne zaviedla určité pravidlá, ktoré sa prvýkrát pokúsila prijať v plánovanej obchodnej dohode o boji proti falšovaniu (ACTA), ktorú však Európsky parlament zamietol.“</i></p>	<p>EÚ a USA už majú zavedené podrobné ustanovenia o presadzovaní práv, zatiaľ čo niektoré iné krajiny, ktoré sa plánujú pripojiť k dohode ACTA, takéto ustanovenia nemajú. Nebudeme teda vyjednávať o pravidlách v oblastiach, ako je:</p> <ul style="list-style-type: none"> • presadzovanie trestnoprávných opatrení; • zodpovednosť poskytovateľov internetových služieb.
2. Vyššie ceny	
<p><i>„Pravidlá týkajúce sa práv duševného vlastníctva v rámci TTIP môžu zvýšiť ceny nových farmaceutických výrobkov.“</i></p>	<p>Súčasná rovnováha medzi inováciami a snahou udržať ceny liekov na dostupnej úrovni je pre európske služby verejnej zdravotnej starostlivosti nevyhnutná. Zmenou pravidiel v oblasti práv duševného vlastníctva sa to nijako nezmení.</p>
3. Zemepisné označenia	
<p><i>„Súčasný európsky systém zemepisných označení chráni našich poľnohospodárov a výrobcov potravín tým, že bráni dovozu výrobkov, ktoré porušujú naše duševné vlastníctvo. TTIP by mohlo oslabiť tento systém.“</i></p>	<p>Nikdy nebudeme súhlasiť so znížením ochrany, ktorú v súčasnosti majú naše zemepisné označenia v Európe. Dovážaný tovar, ktorý používa chránené názvy, sa nikdy nedostane na trh EÚ.</p>

AKO ZÍSKAŤ PUBLIKÁCIE EÚ

Bezplatné publikácie:

- jeden kus:
prostredníctvom webovej stránky EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>);
- viac kusov alebo plagátov/máp:
na zastúpeniach Európskej únie (http://ec.europa.eu/represent_sk.htm); v delegáciách, ktoré sídlia v nečlenských krajinách EÚ (http://eeas.europa.eu/delegations/index_sk.htm); kontaktovaním služby Europe Direct (http://europa.eu/europedirect/index_sk.htm); na bezplatnom telefónnom čísle 00 800 6 7 8 9 10 11 (v rámci EÚ) (*).

(*) Za poskytnutie informácií sa neplatí, podobne ako za väčšinu hovorov (niektorí mobilní operátori, verejné telefónne automaty alebo hotely si však môžu účtovať poplatok).

Platené publikácie:

- prostredníctvom webovej stránky EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

